Proletari din toate țările, uniți-vă!

Biblioteca Centrală Regională

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XVII nr. 828 | vineri 10 decembrie 1965 | 8 pagini 25 bani

O amplă manifestare artistică

A început ultima fază — finală — a celui de-al IV-lea Festival bienal de teatru de amatori „I. L. Caragiale", care și-a cîștigat o largă popularitate în rîndurile oamenilor muncii.

Organizat de către Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă și Consiliul Central al Sindicatelor, festivalul „I. L. Caragiale" semnifică, în mișcarea artistică de amatori din țara noastră, o competiție artistică de proporții ample. La startul întrecerilor finale au ajuns acum 53 de echipe de teatru, 36 de formații de teatru de păpuși, 11 teatre populare, 18 formații care prezintă montaje literare — selecționate din cele peste 11 000 de echipe și formații care au participat la fazele anterioare ale concursului. Apare drept semnificativă, în comparație cu edițiile precedente ale festivalului, creșterea numărului de spectacole și spectatori ai formațiilor teatrale de amatori, ceea ce confirmă că acestea desfășoară o activitate din ce în ce mai susținută.

O mare contribuție la dezvoltarea mișcării artistice de amatori, mai ales în satele patriei, au adus-o cadrele didactice. Învățătorii și profesorii se prezintă la faza finală a festivalului din acest an cu formații proprii de teatru și păpușărești, dar și ca membri ai formațiilor căminelor culturale, caselor de cultură, teatrelor populare, în cadrul cărora activează ca instructori și interpreți, alături de alte categorii de oameni ai muncii. Este așadar, această fază, și un prilej de a lua act de prezența corpului didactic în viața cultural-artistică a satelor, de a examina nivelul acestei prezențe.

Printre formațiile teatrale înscrise în programul finalei întîlnim, în chiar prima zi a concursului, formația de teatru a sindicatului învățămînt din Alexandria, care prezintă un spectacol cu piesa „Ecaterina Teodoroiu" de N. Tăutu. În zilele următoare se vor prezenta la finală formațiile de teatru de păpuși ale sindicatelor de învățămînt din orașele Gheorghe Gheorghiu-Dej (cu piesa „Codițe vopsite" de M. Polivanova), Brăila (cu piesa „Scufița Roșie" după Perrault), Pitești (cu piesa „Spaima dovlecilor" de Chira Dragomir), Brașov (cu piesa „Mărțișorul fermecat" după o poveste populară), Zalău-Cluj (cu piesele „Mai multă minte decît putere" și „Giscănelul").

În ce privește participarea cadrelor didactice la formațiile teatrale ale așezămintelor culturale, nu există nici o formație de teatru — din cele 80 cîte aliniază în finală căminele culturale, casele de cultură și teatrele populare — din care să nu facă parte învățători și profesori. Mulți din aceștia au adus o contribuție valoroasă în activitatea formațiilor respective, care și-au cîștigat o reputație largă prin nivelul lor artistic, devenind, alături de școală, un important factor de cultură al satelor. Vom reîntîlni de pildă, în finala acestui festival, formația de teatru a Căminului cultural din comuna Dolhasca, regiunea Suceava, laureată a festivalurilor anterioare, la a cărei creare și maturizare și-au dat contribuția majoritatea învățătorilor și profesorilor din comună. La actuala fază a concursului participă și formații mai tinere, care prin activitatea lor rodnică și continuă au putut răspunde exigențelor selecționării din fazele anterioare. O asemenea echipă este, de exemplu, aceea a Căminului cultural din satul Valea Nucarilor, regiunea Dobrogea. Alături de membrii ei, ca și alături de membrii celorlalte echipe ale căminelor culturale prezente în concurs, se află învățători și profesori, răspînditori ai culturii, purtători ai cuvîntului partidului în masele largi ale țărănimii.

Tuturor, „Gazeta învățămîntului" le dorește succes deplin.

În actualitate:

ANALIZA TRIMESTRIALĂ

Între numeroasele acțiuni menite să contribuie la îmbunătățirea activității instructiv-educative din fiecare școală se înscrie și analiza periodică, trimestrială, a rezultatelor muncii cadrelor didactice, concretizate în nivelul pregătirii elevilor și în conduita lor. Cerința de a efectua o asemenea analiză izvorăște din necesitatea de a cunoaște și de a evalua eficiența eforturilor depuse în etapa dată, modul cum s-au realizat sarcinile propuse, ca și din necesitatea de a găsi explicația științifică a rezultatelor obținute pe baza dezvăluirii cauzelor care le-au determinat și de a desprinde tendințele de desfășurare în viitor a procesului de învățămînt.

După cum este știut, în fiecare etapă școlară se acumulează o experiență pozitivă, ce trebuie bine cunoscută, pentru a fi generalizată. Paralel cu aceasta se pot ivi și anumite deficiențe, care trebuie și ele tot atît de bine cunoscute, pentru a se evita efectele la care s-ar putea ajunge dacă s-ar continua munca în același mod. Analiza profundă și multilaterală a rezultatelor instructiv-educative obținute în decursul unui trimestru oferă astfel un minunat prilej de căutare creatoare, colectivă a posibilităților de sporire a eficienței procesului de învățămînt.

Deși, în general, importanța analizei trimestriale este recunoscută, conducerile unor școli acordă totuși, din păcate, insuficientă atenție pregătirii ei. Materialul ce urmează a fi dezbătut în ședința consiliului pedagogic ia adeseori forma unei prezentări pur informative, descriptive, fără o încercare mai serioasă de analiză critică a realității concrete din școală, de dezvăluire a cauzelor care au determinat anumite rezultate. În aceste cazuri, nici discuțiile care se poartă în ședința consiliului pedagogic nu se ridică la nivelul dorit: sînt superficiale, tratează probleme minore, se referă la fapte izolate sau la generalități. Alteori, analiza propriu-zisă a rezultatelor este înlocuită cu o trecere în revistă a tuturor măsurilor luate și activităților desfășurate în cursul trimestrului, iar în încheiere sînt prezentate sumar cîteva date cifrice și cîteva procente ce vor să ilustreze situația generală la învățătură pe școală, pe clase, rămînerea în urmă a unor elevi etc., însoțite de o explicație destul de simplistă a acestora. Or, într-o analiză interesează nu atît activitățile în sine, ci eficiența acestora, apreciată prin prisma rezultatelor obținute. Simpla enumerare a activităților desfășurate, la care se adaugă în mod mecanic o situație cifrică la învățătură este cu totul insuficientă pentru a se putea desprinde învățămintele necesare, științifice, pentru îmbunătățirea în viitor a procesului de învățămînt. De obicei, în asemenea cazuri sarcinile și măsurile preconizate pentru etapa următoare sînt anemice, reiau sarcini și acțiuni din etapa precedentă sau din anii trecuți.

Uneori înseși secțiile de învățămînt dau anumite indicații sau impun un anumit punctaj șablon după care ar urma să fie alcătuite dările de seamă, îngrădind astfel spiritul de investigație al directorilor de școli în analiza fenomenului instructiv-educativ.

Situația devine și mai neplăcută atunci cînd lipsește participarea nemijlocită a directorului la elaborarea dării de seamă. Într-adevăr, unii directori procedează cam așa: cer rapoarte de activitate de la fiecare învățător și profesor și le încredințează apoi unor comisii care redactează anumite părți din darea de seamă. Desigur, conducerea școlii se poate folosi de anumite colective, dar acestea nu au o vedere de ansamblu asupra muncii ce s-a desfășurat în întreaga școală. De aceea, sinteza întocmită numai pe baza informărilor personale, care nici ele nu pleacă, de obicei, de la rezultatele concrete obținute în munca cu elevii, nu reușește să prindă și să caracterizeze în modul cel mai obiectiv și cu competența necesară situația pe ansamblul școlii. În asemenea cazuri lipsește o confruntare a rezultatelor muncii prezentate de cadrele didactice cu impresiile și concluziile parțiale culese de către director pe parcurs, din controlul direct al activității din școală.

În general directorii unor școli valorifică prea puțin observațiile culese de ei cu ocazia participării lor la lecții și la alte activități desfășurate de cadrele didactice.

Nivelul la care se realizează analiza trimestrială oglindește de cele mai multe ori însuși felul în care conducerea școlii a reușit să urmărească procesul de învățămînt. Dacă l-a urmărit sistematic, cu perseverență, va găsi explicațiile cuvenite și va întrevedea măsurile adecvate; dacă nu, analiza va pluti în afirmații lipsite de conținut și de importanță.

IOAN CERGHIT
cercetător științific la Institutul de științe pedagogice

(Continuare în pag. 7-a)

ÎN SUMAR:

Aniversări — pag. 2

Liceele de specialitate — pag. 3

În clasele I—IV — pag. 4

Recapitulare — pag. 5

Munca cu părinții — pag. 6

ANIVERSĂRI

Aniversările de școli sînt minunate prilejuri pentru a evoca tradițiile culturale ale poporului nostru. Recent, evenimente sărbătorești au fost prilejuite de împlinirea a 100 de ani de existență a Liceului „Mihai Viteazul" din București și a Liceului „Mihai Eminescu" din Iași. Reprezentanți ai generațiilor de elevi și profesori au venit cu acest prilej la școala de care s-au legat pentru toată viața.

La festivitatea care a avut loc în București au vorbit Ion Borca, vicepreședintele Sfatului popular al Capitalei, prof. Mihai Costea, directorul școlii, acad. Șerban Țițeica, după care a luat cuvîntul Miron Constantinescu, adjunct al ministrului învățămîntului. La festivitatea de la Iași au luat cuvîntul prof. Margareta Năstase, directoarea liceului, Simion Ungurașu, prim secretar al Comitetului orășenesc de partid, Eugen Blideanu, director general în Ministerul Învățămîntului.

Participanții la adunările festive de la București și Iași au adresat telegrame către C.C. al P.C.R., tovarășului Nicolae Ceaușescu, prin care se angajează să muncească cu însuflețire pentru înfăptuirea sarcinilor trasate școlii romînești de cel de al IX-lea Congres al P.C.R.

Moment din timpul festivităților desfășurate la liceul „Mihai Eminescu" din Iași

CENTENARUL LICEULUI „MIHAI VITEAZUL"

La 5 decembrie, Liceul „Mihai Viteazul" din București a sărbătorit împlinirea unui secol de activitate.

Instituțiile de cultură românești centenare, ca și altele mai vîrstnice, la fel ca bogata, variata și aleasa creație artistică și poetică a poporului nostru, ilustrează dragostea lui pentru cultură, capacitatea sa creatoare, tenacitatea cu care și-a construit și dezvoltat tezaurul cultural în cursul unei istorii zbuciumate, în lupta pentru păstrarea independenței, în lupta împotriva asupririi din trecutele orînduiri sociale. Revoluția culturală realizată de poporul nostru sub conducerea Partidului Comunist Român este o expresie a victoriilor cucerite în aceste lupte. Ea integrează tot poporul în împlinirea aspirațiilor sale milenare spre luminile culturii, asigură condițiile în care exprimarea capacității creatoare a maselor se manifestă cu o admirabilă forță și frumusețe, dă marilor talente posibilități largi de realizare.

În acest cadru, înțelepciunea partidului conferă școlii rolul de *principal izvor de cultură și factor de civilizație.* Este o înaltă apreciere a menirii școlii și implică o mare răspundere pentru slujitorii ei, care au nobila misiune de a instrui și educa tineretul patriei astfel încît acest tineret să-și formeze însușirile cele mai alese, să le pună în slujba operei de desăvîrșire a construcției socialismului, să fie forța avîntată care va construi comunismul.

Centenarul Liceului „Mihai Viteazul" evocă vicisitudinile din trecut ale școlii, tenacitatea cu care au muncit serii de dascăli valoroși, setea de cultură a fiilor poporului muncitor, devotamentul părinților. Începutul acestei școli se datează în toamna anului 1865, cînd primele sale clase se deschid în chiliile improprii învățămîntului din vechea mînăstire Sf. Sava. Fără local stabil, în condiții materiale grele, școala se mută dintr-un cartier al Bucureștiului în altul. Consecvente politicii lor de barare a accesului la cultură al maselor muncitoare, guvernele burghezo-moșierești au rămas permanent insensibile la aceste greutăți. Liceul și-a putut îndeplini menirea numai datorită setei de cultură a tineretului, prin munca plină de abnegație a unor directori devotați învățămîntului ca Ion Mărăscu, Ion Otescu, Bogdan Duică, Ion Roman, prin pasiunea pe care eminenți profesori au pus-o în luminarea numeroaselor generații de elevi. În galeria acestor dascăli valoroși din trecut ai Liceului „Mihai Viteazul" se înscriu figuri proeminente ale științei și culturii românești, ca Ștefan Hepites, G. G. Longinescu, Eugen Lovinescu, Tudor Vianu, G. Munteanu Murgoci, Ion Popa Burcă etc.

Centenarul liceului „Mihai Viteazul" evocă totodată uriașele transformări realizate de poporul nostru sub conducerea Partidului Comunist Român, dezvoltarea continuă a economiei, culturii și societății noastre, înfăptuită în drumul victorios de construire a socialismului și desăvîrșire a acestei construcții.

În această minunată operă, învățămîntul românesc, bun al întregului popor, a urcat cu pași siguri spre culmi însorite. Iar mersul său, în viitor, va continua și va spori acest avînt.

În Raportul prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu la cel de al IX-lea Congres al Partidului Comunist Român se arată: *„Așezat pe temelia concepției înaintate despre natură și societate, folosind tradițiile progresiste ale școlii românești și experiența pedagogică universală, strîns legat de cerințele mereu crescînde ale construcției socialiste, învățămîntul din țara noastră joacă un rol de seamă în formarea tinerelor generații și educarea omului nou, în ridicarea nivelului cultural și de conștiință al întregului popor, în spiritul înaltelor idei ale umanismului socialist. Nivelul actual al societății noastre impune ridicarea pe o treaptă și mai înaltă a cunoștințelor de cultură generală, științifice și tehnice, ale tuturor cetățenilor patriei".*

Condițiile de funcționare și dezvoltarea școlilor noastre oglindesc în mod ferm politica partidului în domeniul învățămîntului și perspectivele largi ale acestui învățămînt, care va cuprinde în următorii 5 ani aproape un sfert din populația țării. Bilanțul prilejuit de centenarul liceului „Mihai Viteazul" este unul dintre miile de exemple ale mersului înainte al școlii în Republica noastră socialistă. Această școală înflorește azi o dată cu dezvoltarea multilaterală a culturii. Ea a cuprins în anul școlar trecut 37 de clase, cu 961 elevi la cursurile de zi și 336 elevi la cele serale. Baza sa materială este pe măsura unui învățămînt modern. Liceul dispune de săli spațioase, admirabil amenajate, de laboratoare bine dotate pentru fizică, chimie, geografie, științe naturale, de două săli de gimnastică. Biblioteca lui, care numără aproape 30 000 de volume, constituie un centru important de sprijin al procesului de învățămînt.

Grija cadrelor didactice pentru perfecționarea continuă a pregătirii elevilor și pentru stimularea interesului acestora spre lărgirea orizontului cultural se reflectă în munca cercurilor de elevi, care desfășoară o activitate rodnică și permanentă. Este cultivată larg tradiția legăturii dintre absolvenți și școală.

Toate elementele care compun, la capătul unui secol de muncă, activitatea liceului „Mihai Viteazul" constituie o bază trainică pentru dezvoltarea activității viitoare a cadrelor didactice și a elevilor, pentru îndeplinirea la nivel ridicat a măreților sarcini pe care Congresul al IX-lea al Partidului le pune învățămîntului din patria noastră. Ca fost profesor al liceului „Mihai Viteazul", privind cu emoție anii cînd am lucrat în colectivul lui didactic, îmi exprim convingerea că profesorii și elevii vor îndeplini cu cinste aceste sarcini.

Prof. univ. CONSTANTIN IONESCU-BUJOR
profesor emerit

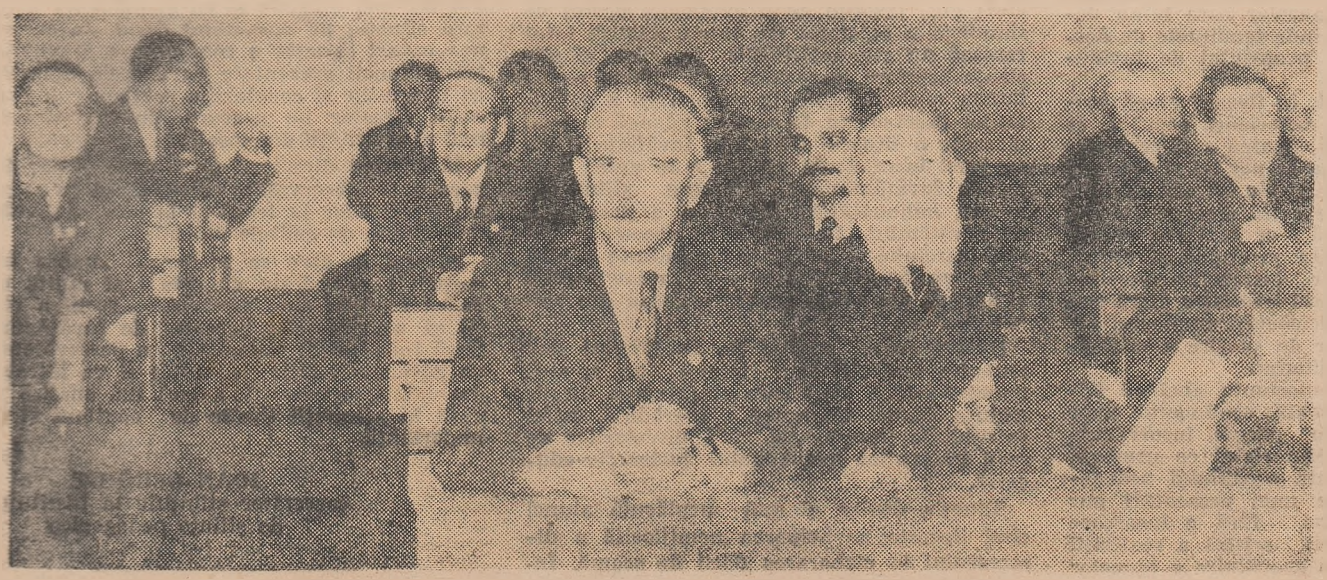

Foști elevi ai liceului „Mihai Viteazul" reconstituie o oră de clasă

FESTIVITĂȚI LA LICEUL „MIHAI EMINESCU"

Printre școlile cu o bogată tradiție în învățămîntul secundar din țara noastră se numără și liceul „Mihai Eminescu" din Iași, de la a cărui înființare s-au împlinit 100 de ani.

În aceste zile sărbătorești îmi revin în minte cu deosebită pregnanță imagini din anii petrecuți în această școală, care purta, în trecut, numele de „Oltea Doamna". Pe retina sensibilă a gîndului mi se perindă imagini dragi — chipul profesoarei de naturale Camelia Nădejde sau al profesoarei de limba franceză Ema Stroja-Miciescu, figuri hotărîte asemeni celor ale profesoarelor Matilda Simionescu, Elena Calciu, Silvia Creangă, Ruxandra Rișcanu, personalități complexe ca acele ale Elizei Gheț-Petrovanu, și mai ales, Olga Tocilescu sau Isabela Sachelărescu.

Două chipuri mi-au întovărășit însă stăruitor viața, căci și-au pus amprenta puternică asupra orizonturilor ei în anii adolescenței: profesoara de fizică și chimie — Ruxandra Rișcanu, mai tîrziu conferențiar universitar, și Tereza Stratilescu, profesoară de istoria artelor în ultimele două clase ale liceului. Prima și-a ținut lecția de definitivat cînd eram în clasa a III-a. Lecția se referea la legile înghețului și dezghețului. Profesoara ne-a evocat atunci povestirea lui Turgheniev „Apele primăverii". Și azi resimt înfrigurarea cu care am cumpărat, imediat după aceea, cartea. Mai tîrziu, profesoara de chimie și fizică a devenit titulară la școala noastră. Ea reușea să trezească întotdeauna entuziasm pentru materia pe care o preda, prin lecții de o claritate excepțională. Expunerile unor probleme „grele" le însoțea de lecturi care ne familiarizau cu figurile deschizătorilor de drumuri în știință — Röentgen, Curie și alții.

Directoarea Tereza Stratilescu avea, cînd am cunoscut-o eu, tîmplele albe. Prin locul pe care-l ocupa atunci în viața școlii, prin personalitatea ei puternică ca a trasat linia de conduită în școală pentru profesori și elevi. Formarea acestei linii de conduită Tereza Stratilescu o urmărea nu numai în orele de curs, ci în toate împrejurările — la diferite festivități, în vacanță etc. Îmi sună și astăzi în minte, trecînd prin curtea școlii — căci acolo era cînd le-am auzit — cuvintele ei care au avut o mare influență asupra drumului pe care l-am urmat mai tîrziu în viață: „Să vă gîndiți și să cereți sprijinul părinților pentru a îmbrățișa funcții sociale; în acest sector participarea femeii lipsește și numai sufletul ei va integri viața"

Tereza Stratilescu era un pedagog excepțional: predarea ei era sistematică, clară, antrenantă, bazată pe continua solicitare a contribuției elevului. Toate elevele erau obligate să se pregătească minuțios pentru ora sa, căci ea înțelegea să angajeze convorbiri cu elevele și nu un control mecanic. Datorită culturii sale multilaterale avea posibilitatea situării faptelor istorice și personajelor în epocă, astfel încît ora de istorie pe care o preda devenea o excursie în alte țări sau transpuneri în alte epoci.

În contrast cu calitățile profesorilor evocați în aceste rînduri, structura învățămîntului din acea vreme îngrădea energia și entuziasmul tinerelor generații. În anii noștri, ai puterii populare, o dată cu ridicarea spre lumină a întregii mase a poporului nostru, cu crearea de noi și noi școli, școlile cu vechi tradiții au urcat mereu trepte spre culmi. Liceul centenar, care și-a început activitatea cu 12 eleve, numără astăzi, după un veac, 1 300 de elevi.

Cunoștințele mereu mai bogate și mai adînci, asaltul participării la concursurile științifice, măiestria formațiilor cultural-artistice școlare sînt răspunsul entuziast al tineretului la grija neprecupețită a Partidului Comunist Român pentru a-i deschide larg porțile culturii și științei.

Acestui entuziasm noi, vîrstnicii, îi adăugăm recunoștința noastră față de partid pentru încrederea acordată tuturor celor ce se străduiesc să contribuie la promovarea științei și culturii în rîndurile tineretului, emoția noastră la asemenea festivități care stabilesc punți de legătură între tradițiile progresiste ale școlii noastre, prezentul ei înfloritor și viitorul ei plin de strălucire.

Prof. dr. MARIA FRANCHE
Institutul de Medicină Iași

LICEELE DE SPECIALITATE

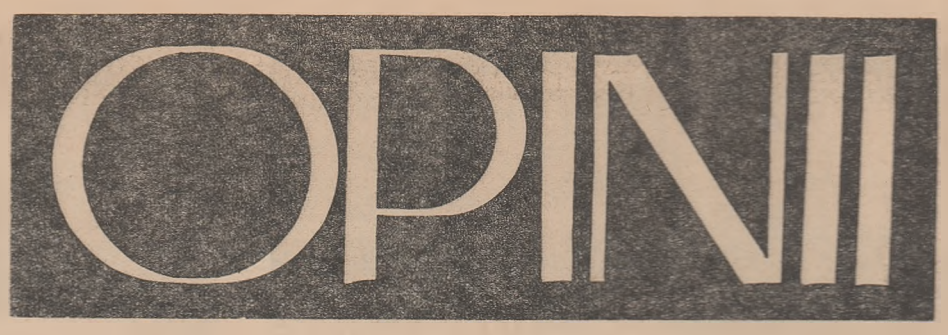

INDUSTRIALE

După părerea noastră, pregătirea teoretică de specialitate în cadrul liceelor industriale ce se vor crea pentru ramurile construcţii-montaj şi industria materialelor de construcţii ar putea să se efectueze prin două categorii de discipline, specifice sectorului de activitate şi specialităţilor şcolarizate. Prima categorie, însumînd circa 20 la sută din volumul total al orelor de pregătire teoretică şi practică, ar putea cuprinde obiectele de cultură tehnică fundamentală — mecanica, rezistenţa materialelor, electrotehnica, termotehnica, studiul (tehnologia) materialelor, desenul tehnic etc. A doua categorie se referă la discipline ca: tehnologia producţiei (procedee şi utilaje specifice pentru tehnicienii tehnologi), organizarea şi planificarea producţiei, controlul calităţii acesteia etc., cu un volum de circa 20 la sută din totalul orelor.

În ceea ce priveşte instruirea practică, considerăm că ea trebuie să se efectueze în forme cît mai diferenţiate, în funcţie de specialităţile de pregătire din cadrul fiecărui sector. Această pregătire, care ar însuma 25 la sută din totalul orelor din planul de învăţămînt, ar trebui să cuprindă însuşirea acelor cunoştinţe practice care constituie baza aplicativă a viitoarei funcţii tehnice şi să se desfăşoare în primii doi ani în ateliere-şcoală, laboratoare-şcoală, sau chiar în unităţi productive, dar numai sub îndrumarea unor maiştri-instructori cu funcţii de cadre didactice. În ultimii doi-trei ani de şcolarizare socotim potrivit ca practica să se desfăşoare direct în producţie, în specialitatea respectivă, avînd ca obiectiv cunoaşterea de către viitorii tehnicieni a sarcinilor de producţie şi deprinderea lor cu modul de a îndeplini aceste sarcini. Practica s-ar putea efectua sub îndrumarea cadrelor din producţie cu calificare superioară sau medie, conducători ai secţiilor respective.

Socotim că pentru asigurarea succesului pregătirii viitoarelor cadre de tehnicieni prin liceele de specialitate va avea o mare însemnătate modul cum vor fi selecţionaţi candidaţii în funcţie de cerinţele viitoarei lor profesiuni. În afara obişnuitelor probe, care au scopul de a verifica bagajul de cunoştinţe ştiinţifice al candidaţilor, considerăm deosebit de util un examen psihotehnic al acestora, ce ar urma să fie realizat pe baza unui minim de probe specifice sectorului de producţie pentru care urmează să se pregătească.

În general, considerăm că pentru majoritatea funcţiilor tehnice medii, respectiv cele cu caracter tehnico-economic, durata de şcolarizare de 4 ani, după un plan de învăţămînt judicios întocmit, ar fi suficientă; pentru unele specialităţi sau funcţii cu un grad de complexitate deosebită, cum sînt cele cu caracter tehnologic, durata ar putea fi mărită cu 3—4 trimestre. În ambele variante socotim necesar ca planurile de învăţămînt să se caracterizeze printr-o gradare a efortului cerut elevilor, pe baza creşterii numărului de ore săptămînal — de exemplu, de la 30 — 32 de ore în anul I, la 38—40 de ore săptămînal în anii IV—V.

În privinţa profilării secţiilor considerăm că pentru majoritatea funcţiilor, îndeosebi pentru cele care au un caracter tehnico-economic, pregătirea s-ar putea realiza în comun, prin secţii care să grupeze mai multe funcţii. Examenul de maturitate, care ar urma să fie dat de absolvenţii liceelor de specialitate în faţa unei comisii unice, ar trebui să cuprindă, după părerea noastră, pe lîngă probe scrise şi orale corespunzătoare examenului de maturitate de la liceele teoretice, şi susţinerea unei lucrări (proiect) de diplomă. Această lucrare de diplomă ar urma să se pregătească în timpul perioadei de practică în producţie din ultimul an de studii, desăvîrşirea ei urmînd a se face în şcoală, sub îndrumarea cadrelor de specialitate.

Ing. AUREL COLIU
şi ing. MIHAI TUDOSE

AGRICOLE

Cred că nu ar fi lipsit de interes să se studieze varianta înfiinţării de licee agricole puternice cu o singură secţie (un singur profil) care să fie dotate în aşa fel încît să se asigure executarea în bune condiţii a tuturor lucrărilor prevăzute în programele şcolare. Avantajul unei astfel de variante ar consta în aceea că s-ar oferi posibilităţi maxime în ceea ce priveşte înzestrarea materială a laboratoarelor şi gospodăriei didactice.

Baza materială a viitoarelor licee agricole trebuie să fie astfel organizată încît să constituie un tablou viu al modului cum trebuie făcute diferite lucrări, care să rămînă întipărit pentru timp îndelungat în mintea elevilor.

Ing. ŞT. BĂLĂNESCU
profesor
la Şcoala tehnică agricolă
„I. Ionescu de la Brad" Roman

★

O problemă foarte importantă a activităţii viitoarelor licee agricole o constituie raportul dintre orele teoretice şi ceie practice la disciplinele de specialitate. Opinez ca acesta să fie de 3 la 2, deoarece liceul agricol trebuie să formeze elevilor deprinderi şi priceperi de muncă independentă, pentru a rezolva cu uşurinţă sarcinile legate de ramura de producţie pentru care s-a pregătit. În acest scop, consider necesar să se includă în planul de învăţămînt şi în programele şcolare ale fiecărei discipline, ţinînd seama de proporţia amintită, ore de laborator, ore de aplicaţii practice în gospodăria didactică şi ore de practică în producţie.

Pentru a se asigura o mai bună desfăşurare a practicii de producţie, cred că ar fi nimerit ca aceasta să se execute, în primii trei ani, în gospodăria didactică a liceului agricol, iar în continuare în unităţi agricole socialiste, avînd drept profil principal ramura de producţie în care pregăteşte tehnicieni liceul respectiv. În ambele cazuri, adică indiferent de locul unde se execută practica de producţie, socotesc necesar ca pe tot timpul acesteia elevii să fie îndrumaţi de către profesorul de specialitate ajutat de un tehnician, pentru ca astfel practica să constituie o continuare a activităţii instructiv-educative din şcoală.

În strînsă legătură cu organizarea practicii se ridică problema gospodăriei didactice, adică a unei baze de practică organizate după toate cerinţele pedagogice. După cum un liceu industrial are nevoie de ateliere potrivit specialităţii sale, tot aşa şi liceul agricol are nevoie de un asemenea atelier, care nu poate lua altă formă decît aceea a gospodăriei didactice. Gospodăria didactică, organizată pe criteriul specializării într-o anumită ramură, ar trebui să fie condusă de directorul adjunct responsabil cu problema învăţămîntului practic şi să dispună de un număr corespunzător de tehnicieni pentru toate activităţile. De pildă, pentru domeniul zooveterinar, ar fi necesari zootehnişti, veterinari, mecanici, agronomi. Dotarea gospodăriei ar trebui să se ridice la nivelul ultimelor realizări şi să dispună de o suprafaţă suficientă de teren în raport cu condiţiile pedoclimatice în care este amplasat liceul.

În ceea ce priveşte tehnicienii, rolul lor ar fi acela al unor cadre didactice ajutătoare. Într-adevăr, cînd execută cu elevii lucrările practice în gospodărie, profesorul de specialitate nu poate face faţă singur cerinţelor legate de îndrumarea şi controlul întregii clase, ci are nevoie de un ajutor; fireşte, omul cel mai indicat în această privinţă este tehnicianul pregătit în aceeaşi specialitate. În plus, tehnicienilor li se vor putea încredinţa şi sarcini de producţie, cerîndu-li-se să răspundă de cîte un anumit sector din gospodăria didactică.

Subliniez încă o dată că diversitatea şi nivelul tehnic superior care trebuie să caracterizeze gospodăria didactică, atît în privinţa structurii organizatorice cît şi în privinţa dotării cu mijloace de producţie constituie factori esenţiali în instruirea elevilor, ca şi în educarea lor în spiritul dragostei şi ataşamentului pentru profesia aleasă.

Ing. MIHAI ATODIROAIE
directorul Şcolii agricole
din Şimleul Silvaniei

ECONOMICE

Părerile pe care vreau să le exprim cu privire la crearea viitoarelor licee economice se vor referi la unele probleme privind alcătuirea, într-o concepţie modernă şi mai ales eficientă în funcţie de scopul propus, a programelor pentru cîteva discipline de bază specifice acestor şcoli. Menţionez că, după părerea mea, programele respective trebuie să aibă un conţinut identic în toate secţiile pe care le vor cuprinde noile licee.

Consider, în primul rînd, că în profilul viitoarelor licee economice se impune cu necesitate predarea matematicii economice, în cadrul căreia să se acorde o importanţă primordială aplicaţiilor practice privind problemele procesului de producţie şi activităţii economice. Astfel socotesc necesar ca elevii viitoarelor licee economice să cunoască utilizarea rapoartelor şi mărimilor directe şi invers proporţionale în calcularea productivităţii muncii, să studieze problemele de calculare a procentelor în strînsă legătură cu aplicaţiile acestora privind stabilirea unui volum optim al mijloacelor circulante, să se familiarizeze cu calcularea valorilor medii în structura preţurilor, cu calculul rezervelor matematice, cu formulele de calcul al vitezei de rotaţie a mijloacelor circulante, cu calcule privind operaţiile financiare etc. Tot în cadrul matematicii economice ar trebui să se trateze probleme privind aplicarea programării liniare în calculele de producţie şi de plan (creşterea productivităţii muncii prin repartizarea raţională a încărcării utilajului, solicitarea mai deplină şi uniformă a parcului de utilaje pe tipuri şi completarea raţională a acestora, raţionalizarea fluxurilor de mărfuri, o mai bună organizare a prestărilor de serviciii etc.). De asemenea, cred că ar trebui inclusă în programa de matematică a viitoarelor licee de specialitate predarea metodelor matematice de alcătuire a unor grafice orare optime, mai ales ca bază teoretică pentru alegerea judicioasă a căilor de transport şi pentru dirijarea transporturilor.

Una dintre importantele prevederi cuprinse în Directivele Congresului al IX-lea al Partidului Comunist Român se referă la introducerea mecanizării complexe în activitatea de conducere a unităţilor economice, la întocmirea şi prelucrarea evidenţelor statistice etc., prin care se urmăreşte raţionalizarea şi simplificarea lucrărilor administrative. În aceste condiţii iese în evidenţă rolul deosebit pe care va trebui să-l îndeplinească în viitoarele licee economice studiul mecanizării contabilităţii, efectuat în strînsă legătură cu predarea disciplinei „Analiza activităţii economice a întreprinderilor" punîndu-se accent, alături de utilizarea maşinilor electronice de calcul şi a altor tehnici moderne, pe raţionalizarea, reducerea şi simplificarea formularisticii de evidenţă economică. În cadrul disciplinei „Analiza activităţii economice a întreprinderilor socialiste" consider de o importanţă esenţială să se vehiculeze cu datele reale din diferite ramuri de activitate economică şi să fie expuse şi demonstrate practic metodele de conducere a întreprinderilor, utilizarea fondurilor de investiţii etc.

În ceea ce priveşte predarea cunoştinţelor de planificare economică a activităţii întreprinderilor, socotesc că ea trebuie neapărat să reflecte sarcina prevăzută pentru viitorul plan cincinal de a se adînci specializarea şi diversificarea producţiei, fapt care va determina atît profilarea strictă a producţiei unor unităţi, cît şi introducerea pe scară largă a relaţiilor de lungă durată între întreprinderi pentru sincronizarea producţiei furnizorilor şi beneficiarilor.

Subliniez încă o dată necesitatea ca, în totalitatea lor, disciplinele economice să se predea folosindu-se mijloacele şi metodele cele mai înaintate de raţionalizare şi mecanizare a muncii în acest domeniu.

prof. Ion. I. GHELASE

PEDAGOGICE

Am simţit o mare satisfacţie cînd am văzut că, pentru pregătirea unor învăţători culţi, capabili să-şi îndeplinească la un nivel cît mai înalt sarcinile, s-a hotărît să se înfiinţeze licee pedagogice.

Sînt întru totul de acord ca gramatica limbii române să fie pînă în ultima clasă obiect obligatoriu în programa liceelor pedagogice, după cum sînt de acord cu introducerea în această programă a limbii latine şi a unei limbi moderne. Dar un bun învăţător este chemat să fie un bun pedagog, un om care să ştie să muncească pentru educarea tinerei generaţii. El trebuie să fie un bun psiholog, un bun cunoscător al particularităţilor de vîrstă ale copiilor, ca şi un cunoscător al tuturor metodicelor de specialitate. El trebuie să studieze, de aceea, şi psihologia, şi logica, şi metodicele obiectelor pe care le va preda.

Să nu uităm apoi că învăţătorul de la sat trebuie să aibă cunoştinţe de agricultură, de zootehnie, de pomicultură, horticultură şi apicultură, să fie capabil să-i îndrumeze pe cooperatori, să ajute cooperativa agricolă de producţie.

Iată dar cît de multe este chemat să ştie un învăţător — pe lîngă pregătirea şcolară obişnuită — pentru a putea contribui la formarea multilaterală a elevilor şi a-şi îndeplini menirea de factor cultural al satului. De aceea, cred că durata liceelor pedagogice ar trebui să fie de 6 ani, creîndu-se posibilitatea ca, pe baza unui program judicios întocmit, să se asigure pregătirea învăţătorilor corespunzător cu cerinţele mereu crescînde ale societăţii noastre.

FLOREA DUMITRESCU
Gărăgău
raionul Roşiorii de Vede

Întrucît formarea viitoarelor cadre medii prin licee de specialitate presupune, pe lîngă o temeinică pregătire profesională a acestora, şi înarmarea lor cu solide cunoştinţe de cultură generală, socotesc indicat ca durata studiilor în liceele pedagogice să fie de 5 ani. Cred că ar fi recomandabil ca în ultimii doi ani accentul principal să cadă pe materiile de specialitate şi pe organizarea şi îndrumarea practicii pedagogice a viitorilor învăţători.

Propun ca pe lîngă liceele pedagogice să funcţioneze şcoli de aplicaţie în care să se desfăşoare practica viitorilor învăţători. Cadrele didactice care vor preda în şcolile de aplicaţie vor trebui să fie recrutate dintre învăţătorii fruntaşi, cu o experienţă bogată.

Inv. TRAIAN GLIGOR
Abrud — Selişte

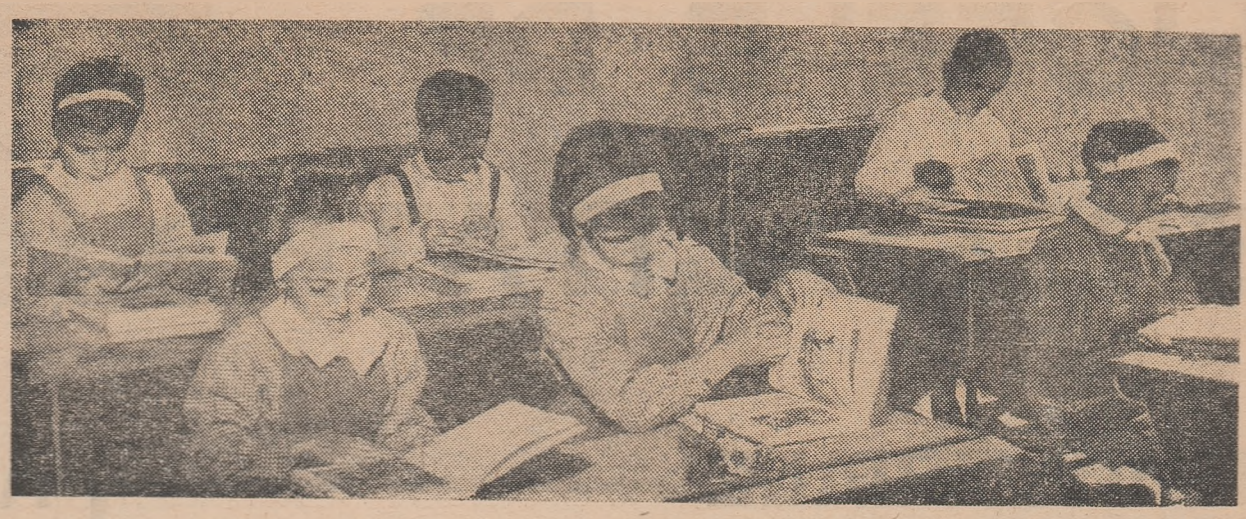

ÎN CLASELE I-IV

Imagine noțiune cuvînt

Se știe că gîndirea copilului din clasa I are un accentuat caracter intuitiv, că cercul reprezentărilor sale este limitat la universul în care se mișcă. Se știe, de asemenea, că la copiii de această vîrstă cunoașterea se sprijină pe percepție, adică pe reflectarea nemijlocită în creierul lor a obiectelor și fenomenelor lumii reale. La baza acestui mod de cunoaștere stau senzațiile, percepțiile, imaginile și reprezentările.

În ce măsură, precumpănește la elevii din prima clasă reprezentarea în procesul însușirii cuvintelor mi-am putut da seama la lecțiile de citire analitică și sintetică. Uneori elevii nu citesc cuvîntul scris sub ilustrație, ci se limitează la „citirea" ilustrației. Așa, de pildă, în fața ilustrației care reprezintă un dop un copil a citit corect literele scrise dedesubtul figurii, dar apoi, cînd a fost solicitat să le lege, și să rostească într-un cuvînt, a „citit" *astupuș*, regionalism cunoscut de el de mai înainte. Alteori copilul „citește" aspectul fonetic familiar lui. De exemplu, în fața unei ilustrații care reprezenta o vulpe un elev a citit corect silabele *vulpe*, dar cînd a fost pus să citească legat același cuvînt, a pronunțat *„hulpe"* (copilul era de la țară, dintr-o regiune unde se pronunță așa).

Legătura cu imaginea nu se face în astfel de cazuri pe calea noțiunii, adică a cuvîntului însușit prin elementele fonetice care-l compun, ci pe baza denumirilor preexistente în mintea copilului, adică a cuvintelor-noțiuni cu o anumită formă, alta decît cea literară, însușită din vorbirea regională.

Constatările mi se par interesante din punctul de vedere al semnificației lor pedagogice. Constatăm, anume, că rolul obiectului sau al imaginii nu este suficient pentru a determina însușirea sunetelor și a cuvintelor care denumesc obiectul respectiv. Cînd se trece cu vederea peste însușirea conștientă a fiecărui sunet și a fiecărei litere se poate întîmpla să se stabilească relații false între imagine și noțiunea desemnată prin anumite litere. Cu alte cuvinte, obiectul este denumit uneori printr-o noțiune sau printr-un aspect fonetic diferit, preexistent în limbajul copilului. Cunoașterea s-a realizat în acest caz prin percepție și prin intermediul noțiunii vechi, legate de percepție, dar în afara citirii propriu-zise.

Pentru acest motiv, în perioada predării abecedarului imaginea constituie pentru mine doar punctul de plecare al lecției. Ținta pe care o urmăresc este ca elevii să se ridice — în măsura permisă de particularitățile gîndirii lor — la primele trepte ale abstracției, înțelegînd prin aceasta cunoașterea prin intermediul concret al limbii, însușite metodic și conștient.

Iată un exemplu.

Cînd am predat sunetul și litera *i*, am completat ilustrația din carte cu un tablou reprezentînd o creangă de în. Nici un elev nu văzuse planta, deci nu și-o putea reprezenta. Mulți cunoșteau cuvîntul *în*, dar îl puneau în legătură cu pînza de în. Elevii au spus mai întîi că e o creangă cu flori. Ei au identificat imaginea de pe planșă cu ilustrația din carte. Însușirea sunetului și a literei *i*, care intră în componența cuvîntului *în*, s-a realizat în strînsă legătură cu materialul concret prezentat. Perceperea pe calc senzorială a fost asociată însă cu învățarea sunetelor ce compun cuvîntul și a literelor care reprezintă forma lui grafică. Cunoașterea a fost completată astfel prin mijlocirea cuvîntului, deci a materialului limbii. Am căutat ca perceperea să fie sincronizată cu explicația verbală și dirijată spre generalizare.

Urmăresc permanent să îmbogățesc treptat și concentric vocabularul elevilor cu cuvinte-noțiuni, desprinse din analiza concretă a obiectelor și fenomenelor care alcătuiesc mediul cunoscut de ei. Un accent special pun pe dezvoltarea vorbirii prin exerciții privitoare la sesizarea deosebirilor dintre conținutul unor ilustrații și descrierea lor în textul care le însoțește. Cer elevilor să reproducă și să completeze prin cuvintele *învățate din text* ilustrații care cuprind puține detalii. Ei parcurg astfel drumul invers, de la text la imagine (de la abstract la concret), ceea ce îi determină să adauge noțiunile însușite la realitatea concretă pe care o intuiesc în text. De data aceasta, cuvîntul acționează nu numai prin latura lui sonoră sau prin forma lui grafică, ci și prin conținutul său, în sensul că elevii caută să descopere care sînt imaginile pe care le acoperă sau le poate acoperi cuvîntul în ilustrația respectivă. Procedînd astfel, bineînțeles la lecțiile unde acest lucru este posibil, am obținut rezultate bune în ce privește lărgirea și activizarea sferei vocabularului folosit de elevi.

Legătura strînsă dintre imaginea concretă și citirea conștientă se realizează atunci cînd elementele componente ale cuvintelor (sunetele, respectiv literele) au fost însușite metodic și temeinic. De aceea acord o atenție deosebită citirii, oprindu-mă asupra cazurilor care prezintă dificultăți pentru unii elevi. Un procedeu la care fac des apel sînt exercițiile pe baza unor cuvinte cu aspect fonetic identic. De exemplu, folosesc în aceste exerciții cuvinte cum sînt *cuc-nuc, masă-casă, carte-parte,* sau *pui-pai, mai-mei, toc-tac,* sau *sat-sac, car-cap, podpom.* Procedeul acesta îi obișnuiește pe copii, în primul caz, să observe elementul comun al grupului fonetic inițial și să anticipeze lectura; în cel de-al doilea — să se concentreze asupra sunetului medial, care diferențiază înțelesul cuvîntului, iar în cel de-al treilea, să-și îndrepte atenția asupra părții finale a cuvîntului. În toate trei cazurile însușirea cuvîntului este facilitată de grupurile de sunete care se repetă, ceea ce favorizează citirea lor împreună și contribuie la formarea cîmpului vizual.

Am subliniat în cele de mai sus cîteva aspecte ale predării la clasa I în perioada abecedarului. Cred că esențialul în această etapă, deosebit de importantă pentru pregătirea ulterioară a elevilor, este folosirea judicioasă a materialului intuitiv în sensul înțelegerii adecvate a raportului dintre folosirea lui și scopul general urmărit în predare. Nicăieri mai mult ca la clasele mici nu există riscul ca interesul elevilor să fie absorbit de forma atractivă și nouă pentru ei a materialului intuitiv, factor care poate îngreuia sesizarea și însușirea noțiunilor. Materialul intuitiv este numai un punct de plecare. Cercul cunoștințelor, pornind de aici, trebuie lărgit făcîndu-se apel la judecata copilului, la efortul de a descoperi singur cît mai multe legături între fenomene.

Aceasta presupune o atentă și progresivă ridicare din sfera concretului în aceea a unor generalizări abstracte — desigur, pe o treaptă adecvată vîrstei și puterii de înțelegere a copilului. În aceasta constă și rolul creator al fiecărei lecții în parte.

Inv. LIVIA MUNTEANU
Timișoara

Împotriva generalizării mecanice

Noi, învățătorii, ne-am obișnuit să considerăm numerele cu care lucrăm la lecțiile de aritmetică în clasele I—IV ca noțiuni abstracte și, din această cauză, rezultatele pe care le obținem la sfîrșitul clasei a IV-a nu sînt tocmai cele pe care ni le impun cerințele ce stau în prezent în fața pregătirii elevilor.

În predarea aritmeticii cunoștințele sînt sistematizate în mod concentric, iar procesul de cunoaștere pornește de la observarea realității pentru a se ridica la generalizare. Repetarea cunoștințelor se realizează prin repetarea generalizărilor, care însă în multe cazuri se însușesc mecanic. Or, însușirea mecanică a generalizărilor oprește dezvoltarea gîndirii matematice și astfel, cu cît ne apropiem de clasele mai mari, numărul elevilor care înțeleg matematica se micșorează.

Încă din clasa I micii școlari fac cunoștință cu numerele și cifrele. Li se arată 3 bile, 3 cercuri etc., dar nu se insistă suficient pentru ca ei să înțeleagă că numerele reprezintă grupe de obiecte, cantitatea de obiecte din grupele respective. Socotesc foarte important ca elevii să înțeleagă încă din clasa I că grupele de obiecte pe care le întîlnim în realitate sînt, din punctul de vedere al cantității, de două feluri — egale și neegale — și că la rîndul lor, grupele neegale sînt și ele de două feluri — mai mari sau mai mici. Trebuie să le arătăm clar că grupele de obiecte de același fel se pot strînge, se pot desface și se pot compara, că cele patru operații aritmetice sînt tocmai urmarea strîngerii, desfacerii și comparării grupelor de obiecte: adunarea reprezintă strîngerea grupelor egale sau neegale, înmulțirea reprezintă strîngerea grupelor egale, scăderea reprezintă desfacerea în grupe în general neegale, iar împărțirea desfacerea în grupe egale. Socotesc important de asemenea ca elevii să înțeleagă că din punctul de vedere al folosirii grupelor de obiecte se întîlnesc trei cazuri: cantități **existente** (lucrate, plantate, aduse etc.), cantități **consumate** (trimise, luate etc.) și cantități **rămase.**

Relațiile dintre grupele de obiecte (egale și neegale) și dintre cantitățile existente, consumate și rămase constituie tocmai conținutul problemelor simple și compuse pe care le dăm elevilor noștri spre rezolvare. Dacă în predarea aritmeticii nu adîncim aceste relații, ci ne mărginim la o observare superficială, trecînd rapid la generalizare, elevii nu vor sesiza dependența dintre mărimi, deci dintre numere, și nu vor izbuti să rezolve cu succes probleme.

Să ne oprim, de exemplu, la modul cum predăm în clasa a II-a relația „cu atît mai mult". Efectuăm, să spunem, problema: „Un avion parcurge într-o oră 420 km., iar în ora următoare cu 50 km. mai mult. Cîți km. a parcurs avionul în cele două ore?". Elevii clasei a II-a vor rezolva în general o asemenea problemă corect, dar mecanic. Ei au reținut, din lecția în care li s-au predat cunoștințele respective, doar generalizarea: mărirea cu cîteva unități se face prin adunare. Această generalizare oferă un procedeu comod de rezolvare imediată a problemelor — procedeu care este însă lipsit de perspectivă.

De faptul acesta ne dăm seama atunci cînd le dăm spre rezolvare probleme în care trebuie adunate obiecte ce nu sînt identice, dar care pot primi aceeași denumire. De exemplu: „O cooperativă agricolă de producție a vîndut 240 găini și rațe cu 120 mai mult. Cîte rațe s-au vîndut?" Elevii efectuează și acum corect operația, dar felul cum însoțesc numerele de denumiri ne arată că mulți dintre ei n-au înțeles de fapt sensul acesteia. Astfel, unii nu folosesc denumirile decît la total, scriind 240+120=360 rațe. Alții scriu: 240 găini + 120 rațe = 360 păsări (deși întrebarea cere să afle cîte rațe s-au vîndut). Sînt chiar unii care scriu: 240 găini + 120 rațe = 360 rațe. Doar puțini elevi scriu corect: 240 rațe + 120 rațe = 360 rațe. Acest lucru dovedește foarte clar că majoritatea elevilor și-au însușit mecanic generalizarea privind operația, dar nu au înțeles relațiile dintre grupele de obiecte.

Cu cît vom înainta în predare, în clasele a III-a și a IV-a, ne vom convinge de acest adevăr. Lecțiile de formare a priceperilor și deprinderilor ținute în aceste clase nu fac altceva decît să bătătorească vechiul drum. Generalizarea din clasa a II-a „cu atît mai mult înseamnă adunare" — datorită multiplelor repetări, ajunge, în gîndirea elevului, un adevăr absolut. Ce constatăm însă că se întîmplă în acest caz? Elevul nu mai este capabil să se întoarcă la treapta dinaintea generalizării (pentru că n-a înțeles-o), și să treacă de aici la o treaptă superioară de gîndire.

Ne dăm cel mai bine seama de acest fapt cu ocazia rezolvării problemelor care pornesc de la un total. De exemplu: „Două brigăzi au lucrat împreună 385 piese. Prima a lucrat cu 125 mai multe decît a II-a. Cîte piese a lucrat fiecare brigadă?" Unii elevi sînt tentați să sesizeze aici două lucruri complet greșite. Ei socotesc că expresia „cu 125 piese mai mult" — devenită prin repetare adevăr absolut — nu poate să însemne altceva decît adunare, iar faptul că lucrează două brigăzi îi face să creadă că se cere neapărat un total. Ei rezolvă deci problema, fără să mai gîndească, astfel: I. Cîte piese a lucrat a doua brigadă? 385 piese + 125 piese = 510 piese. II. Cîte piese s-au lucrat în total? 385 piese + 510 piese = 895 piese. Satisfăcuți, elevii respectivi așteaptă nota 10, iar noi, învățătorii, ne dăm seama că n-au izbutit de loc să sesizeze relațiile dintre mărimi, că rezolvarea mecanică, începută încă în clasa a II-a, i-a dus la un eșec total.

Reflectînd la această situație, am ajuns la concluzia că în clasa a II-a, în prima oră în care predăm relația „cu atît mai mult", generalizarea nu trebuie să se refere la operație. Se cere ca ea să rămînă pe o treaptă inferioară de abstractizare, la treapta grupelor și a relațiilor dintre grupe. Numai după un șir de lecții de formare a priceperilor și deprinderilor pe această treaptă putem trece la o treaptă superioară. Revenind la exemplul dat, cred că în clasa a II-a era necesar să se arate că prin comparație constatăm că prima cantitate are o grupă de obiecte, iar a doua cantitate două grupe: una egală cu grupa primei cantități și una mai mică. Prima generalizare trebuie să rămînă aici: „cînd spunem cu atît mai mult, înseamnă că a doua cantitate are două grupe. Tocmai pentru aceasta facem o adunare, pentru că strîngem două grupe neegale". Mai tîrziu putem trece la rezolvarea unor probleme în care elevii să afle dintr-o dată ceea ce cere problema, strîngînd grupa primei cantități cu grupele celei de a doua cantități. Urmărind în rezolvare relația dintre total, numărul grupelor și felul grupelor (totalul l-am obținut prin strîngerea a trei grupe, dintre care două egale și una mai mică), pregătim gîndirea elevilor pentru înțelegerea rezolvării problemelor care pornesc de la total.

Relațiile de acest fel trebuie urmărite, cred, în toate tipurile de probleme

Inv. LUCIA IVAN

RECAPITULARE

Înlănțuirea logică a noțiunilor

Recapitulînd cu elevii mei din clasa a IX-a cunoștințele predate la fizică în cursul primului trimestru, insist nu asupra formulelor (acestea sînt, în general, reținute de elevi), ci asupra logicii de înlănțuire a mărimilor fizice, care, predate lecție de lecție, au putut să le apară elevilor ca fiind izolate între ele.

De exemplu, în cadrul recapitulării e posibil ca accelerația să poată fi privită în legătură cu primul principiu al dinamicii. Într-adevăr, din acest principiu rezultă că pînă în momentul apariției unei interacțiuni, mișcarea corpului este rectilinie și uniformă și că din acel moment viteza trebuie să sufere o variație, fie în modul, fie ca direcție. Așadar, efectul unei interacțiuni este caracterizat cu ajutorul accelerației, care măsoară viteza acestei variații și care ne ajută să diferențiem într-o primă aproximație două acțiuni. Voi arăta elevilor că accelerația nu poate totuși să dea o caracterizare completă a unei acțiuni dinamice și că, din acest motiv, e necesară o altă mărime, mai eficace. Limitele ei pot fi evidențiate destul de simplu prin analiza unui exemplu.

Voi sublinia astfel că, dacă un corp acționează simultan asupra altor două corpuri diferite, le imprimă accelerații diferite. Aceasta înseamnă că deși intensitatea acțiunii a fost aceeași pentru cele două corpuri, accelerația n-a arătat acest fapt. Vom trage concluzia că accelerația ne ajută să deosebim între ele două acțiuni de intensități diferite numai cînd acestea se exercită asupra aceluiași corp și în aceleași condiții, dar că nu poate face acest lucru pentru corpuri diferite. Elevii își vor da astfel seama de necesitatea folosirii unei mărimi care să permită a deosebi între ele corpurile din punct de vedere dinamic — inerția.

Tot din exemplul de mai sus rezultă nevoia unor experiențe menite să precizeze dependența accelerației de intensitatea acțiunii. Aceste experiențe ne duc la principiul al doilea al dinamicii. După stabilirea acestor fapte se poate trage concluzia că forța este un vector provenit din înmulțirea vectorului accelerației cu mărimea scalară — masa. Elevii vor vedea, așadar, că principiul stabilește nu numai modulul forței, ci și caracterul ei vectorial.

În același timp, admițînd că cele două corpuri ar avea mase egale și că ar fi acționate cu aceeași intensitate, dar cu durate diferite, elevii vor înțelege că la sfîrșitul acțiunii care a durat mai mult, viteza va fi mai mare, deși ambele au avut aceeași accelerație. Concluzia care li se va impune este că în astfel de cazuri, cînd se ia în considerație și durata acțiunii, forța nu ne ajută să deosebim cele două acțiuni. Le va apare cu necesitate, în acest caz, nevoia folosirii unei noi mărimi, care să crească o dată cu timpul și care să pună în evidență faptul stabilit mai sus — mărimea impuls.

Acum, dacă și duratele și intensitățile acțiunilor, ca și masele corpurilor acționate sînt egale, dar vitezele inițiale sînt diferite, vor fi diferite și spațiile parcurse. În acest caz nu mai poate să le diferențieze nici impulsul, ci trebuie căutată o altă mărime. Înțelegînd că această mărime trebuie să depindă atît de intensitatea acțiunii, cît și de spațiul parcurs în timpul de acționare, elevii își vor da seama că o asemenea mărime este lucrul mecanic, întrucît numai produsul F∆s reflectă diferența dintre cele două acțiuni. De altfel, este bine să le explicăm și faptul că acest produs a primit numele de lucru mecanic pentru că el măsoară eficacitatea acțiunii.

Analiza aceleiași scheme ne duce la observarea unor noi deosebiri între acțiunile mecanice, deosebiri care cer o altă mărime. Elevii văd astfel că există acțiuni de mare durată, în desfășurarea cărora intervin fluctuații, și pe care nici una dintre mărimele intervenite anterior nu le descrie de la un moment la altul, pînă la sfîrșit. Căutînd o mărime care să depindă de mărimi momentane, ei își dau seama că produsul F.v, în care v reprezintă viteza la un moment dat (intensitatea acțiunii fiind constantă), produs numit putere momentană, reflectă tocmai această diferențiere după fluctuațiile din timpul de acționare. Mai departe, le atrag atenția că, dacă folosim în loc de viteza momentană viteza medie, atunci puterea devine o mărime medie și obținem în cele din urmă formula puterii sub forma raportului dintre lucrul mecanic și timp. Ultima expresie îi duce pe elevi la înțelegerea unui alt fapt: anume, acela că puterea este o mărime care diferențiază acțiunile după intensitatea eficacității lor.

La capătul drumului se găsește mărimea care descrie acțiunea de tip mecanic într-un mod în care n-a făcut-o nici una dintre cele de mai sus. E bine să precizăm că mărimile analizate suferă de neajunsul că nu dau nici o informație în legătură cu starea inițială a corpului și cu cea de la sfîrșitul acțiunii. Or, este foarte clar că dacă asupra unui corp se exercită o acțiune, starea lui se modifică (fapt rezultat din principiul I al dinamicii). Așadar trebuie căutată o mărime care să depindă numai de masa și viteza corpului, pentru că numai aceste mărimi sînt necesare pentru a defini starea de mișcare a unui anumit corp și numai a lui. Mărimea va caracteriza acțiunea prin două valori diferite, una pentru momentul începerii acțiunii și alta pentru momentul încetării ei.

Atrag atenția elevilor asupra faptului că uneori starea corpului depinde nu numai de masa și viteza lui, ci și de poziția față de corpul care-l acționează (ales în acest caz drept sistem de referință). Așa ajungem, pe drumul de toți cunoscut, la întregirea noțiunii de energie. Subliniez faptul că energia potențială nu este numai gravitațională, ci și moleculară sau electrică, și că tot ea explică destinderea arcurilor, ca și toate deformările elastice ale corpurilor. Stărui asupra acestei chestiuni întrucît am constatat că neînțelegerea ei duce la neînțelegerea noțiunii de potențial electric, a deosebirii dintre pendulul gravitațional și cel elastic etc.

În încheiere îmi rămîne să arăt că nu întîmplător avem nevoie pentru descrierea acțiunii de tip mecanic, considerată drept cea mai simplă acțiune din natură, de atîtea mărimi. Acest fapt se datorește în realitate complexității acțiunii de tip mecanic. Fiecare mărime caracterizează o anumită trăsătură a acțiunii — unele dintre ele sub aspect vectorial, altele numai sub aspect numeric. Prezentarea acțiunii mecanice sub toate aspectele ei îi duce pe elevi la înțelegerea rațiunii existenței fiecărei mărimi și a legăturii dintre ele. La sfîrșitul capitolului elevii își dau seama că ei au studiat o singură problemă — acțiunea de tip dinamic — și că întreg edificiul mărimilor numite dinamice a fost construit pentru elucidarea ei.

Prof. IUNIAN CHELU
Giurgiu

Ce este important a fi reținut

În recapitularea cunoștințelor de matematică la clasa a X-a urmăresc să clarific, la sfîrșitul trimestrului, ceea ce mi se pare cu deosebire important a fi reținut de elevi.

La trigonometrie, de exemplu, am studiat cu elevii reducerea funcțiilor trigonometrice la un unghi ascuțit. Dacă în stabilirea formulelor corespunzătoare nu s-au întîmpinat dificultăți, la deducerea ulterioară a unor relații, legată de memorarea celor dintîi, elevii dovedesc nesiguranță. De aceea, mi-am propus să analizez într-o lecție recapitulativă formulele de reducere la un unghi ascuțit. Voi sublinia, cu prilejul acestei lecții, că funcțiile trigonometrice ale unghiurilor intervin în formulele de reducere ale urghiului u pentru k par și prin cofuncțiile corespunzătoare ale unghiului u pentru k impar. Atrag de asemenea atenția elevilor asupra faptului că semnul funcției trigonometrice a unghiului u din formulele de reducere se poate stabili dinainte dacă se presupune că u este unghi ascuțit și se ține seama de cadranul în care este situat unghiul a cărui funcție se reduce.

Aceste observații permit elevilor să regăsească lesne formulele de reducere, înlăturînd memorarea mecanică a acestora. De exemplu, pentru regăsirea formulei cos (270° —u) = —sin u, facem următorul raționament: unghiul 270° — u este egal cu 3.90°— u (k este impar), deci membrul drept al formulei de reducere conține funcția sin u cu semnul plus sau cu semnul minus; **presupunînd unghiul u ascuțit, rezultă că unghiul 270°— u este din cadranul III, în care funcția cos este negativă. Deci,** sin u se ia cu semnul minus. **Elevii înțeleg că de aici și pînă la extinderea acestor formule pentru k întreg nu mai este decît un pas. Subliniez și faptul că, în particular, formulele respective conțin și proprietatea de periodicitate a funcțiilor trigonometrice. Rezolvarea în continuare a unui număr suficient de exerciții asigură asimilarea regulei de reducere și — implicit — posibilitatea deducerii rapide a formulelor de reducere a funcțiilor trigonometrice la un unghi ascuțit.**

La analiza matematică, capitolul „Limite de funcții", prin aplicațiile utile și variate pe care le conține, ne pune în situația de a axa desfășurarea lecției recapitulative pe rezolvarea unor exerciții care să ilustreze limitele unor funcții studiate. Cred însă că este bine să se reia, pe exemple adecvate, definiția limitei unei funcții într-un punct și să se insiste asupra faptului că existența și valoarea acesteia sînt independente de existența sau de valoarea funcției în acel punct.

De asemenea, avînd în vedere că o funcție continuă într-un punct are limită în acel punct, trebuie reliefată condiționarea existenței limitei funcției de existența și egalitatea limitelor laterale ale funcției în punctul respectiv.

Prof. EUGEN MARGARITESCU

Ecouri la materialele publicate

„Coordonatele fără frecvenței"

Lucrez la Școala generală din Bucșani, raionul Videle. Studiez în același timp la cursurile fără frecvență, fiind studentă în anul II al Facultății de filologie de la Institutul pedagogic din București.

Planul meu personal de muncă îmi impune, pe lîngă predare și studiu, activitatea de îndrumător și coordonator al activității instructiv-educative desfășurate în școală, participarea la activitățile comitetului sindicatului din comună, la munca culturală etc. Disponibile pentru deplasări în vederea consultării unor cursuri aflate la biblioteca institutului nu-mi rămîn decît unele duminici. Dar iată ce am pățit nu de mult. Am plecat de sîmbătă 9 oct. a.c. la București, pentru ca duminică, între orele 9 și 14, să studiez la biblioteca Institutului. Timp de trei sferturi de oră am încercat la toate ușile acestuia, împreună cu alți studenți din provincie, sosiți între timp. Zadarnic însă. A trebuit să ne întoarcem fără a putea conspecta nici măcar o lecție.

Propun ca, pentru asigurarea unei pregătiri temeinice a studenților de la cursurile fără frecvență, **bibliotecile institutelor pedagogice să fie deschise și în fiecare duminică dimineața. Ar trebui de asemenea ca în stabilirea tirajului cursurilor să se țină seama și de numărul studenților înscriși la secțiile fără frecvență.** Socotesc indicat ca fiecare din aceștia să depună suma corespunzătoare pentru cursurile necesare anului ce-l urmează.

O altă problemă pe care vreau s-o ridic este aceea a lucrărilor de control. Ni se cere să trimitem, cu 30 de zile înainte de susținerea fiecărui examen, lucrarea de control pentru examenul respectiv. Numai că notele pe care le primim pentru ele nu se iau în seamă la stabilirea mediei generale. Părerea mea este că, **dacă se cer lucrări de control, să se țină seama de ele,** deoarece folosim mult timp pentru procurarea bibliografiei și tratarea subiectelor. Dacă nu se ține seama de ele, nu văd rostul acestor lucrări.

Socotesc de asemenea că **pentru informarea rapidă a studenților de la secțiile fără frecvență asupra îndatoririlor lor, este necesar să li se aducă la cunoștință din timp, prin aviziere puse la loc vizibil, cîte examene au de dat, la ce materii etc.**

A. BRÎNZEA
Bucșani-Videle

„Probleme ale școlii generale"

Consider și eu că, așa cum se arată în materialul „Probleme ale școlii generale", apărut în numărul 823 al „Gazetei învățămîntului", sînt necesare unele măsuri pentru îmbunătățirea muncii în aceste școli. Aș vrea să mă refer aici îndeosebi la cîteva probleme legate de pregătirea absolvenților clasei a VIII-a.

Pentru pregătirea elevilor în vederea examenului de absolvire cred că ar fi necesar să li se dea spre efectuare lucrări scrise, cel puțin în cursul ultimelor două clase, pentru care să fie necesare 2—3 ore. De asemenea, tot în sprijinul acestei pregătiri, **s-ar putea introduce concursuri de genul olimpiadelor la limba română și matematică,** cu faze pe clasă, pe școală — dacă sînt clase paralele — și raionale. Mă gîndesc că **ar fi utilă introducerea la examenul de absolvire a lucrării scrise și la matematică,** eventual cu un subiect unic pe raion.

Subiectele propuse pentru probele scrise la examenul de admitere ar trebui astfel alese încît să fie mai apropiate de nivelul mediu al programei, decît să depășească acest nivel. În acest mod s-ar înlătura decalajul dintre scris și oral, atît în conținut cît și în notare.

Ținînd seama de scopul urmărit prin acest examen, cred că nu ar fi necesară introducerea, în programul lui, a unor noi discipline. Socotesc însă că **un stimulent deosebit în pregătirea elevilor la majoritatea obiectelor de învățămînt l-ar constitui introducerea examenelor la sfîrșitul anului școlar.** S-a observat într-adevăr că lipsa acestuia face să scadă interesul multor elevi pentru învățătură. În mod special scade interesul pentru orele de recapitulare prin faptul că elevii socotesc că au oricum „situația asigurată".

Prof. POMPILIA ISTRATE
Orăștie

Mă voi referi în cele ce urmează la cîteva chestiuni privind predarea matematicii în clasele V-VIII.

Programa clasei a VIII-a prevede un număr de 3 ore pe săptămînă pentru algebră și numai o oră pe săptămînă pentru geometrie. Acest lucru face ca profesorul să dea cea mai mare atenție însușirii noțiunilor de algebră, noțiunile de geometrie rămînînd pe planul al doilea, deși ele sînt extrem de importante pentru dezvoltarea judecății elevilor. Și la concursul de admitere în clasa a IX-a primează chestiunile de algebră și matematică.

Pentru a înlătura acest dezechilibru sînt de părere că **în programa de matematică la clasa a VIII-a ar trebui prevăzute mai multe ore de geometrie.** De exemplu, s-ar putea ca în două trimestre să se prevadă cîte 2 ore pe săptămînă și mai puține ore de algebră, capitolul „Numere pozitive și negative" putînd fi tratat în clasa a VII-a. Cele mai multe ore de geometrie trebuie să se acorde, cred, rezolvării de probleme cu conținut practic, pentru ca elevii să „vadă" corpurile în spațiu.

Aș propune de asemenea ca **la matematică și limba română să se dea lucrări scrise la sfîrșitul trimestrului al III-lea,** întrucît lucrările scrise contribuie mult la pregătirea elevilor pentru examen. Propun de asemenea ca și **la examenul de absolvire a clasei a VIII-a să se dea lucrare scrisă la matematică.**

Consider că este absolut necesar ca **atît președinții cît și membrii comisiilor la concursul de admitere în clasa a IX-a să fie străini de școală,** chiar și din alt raion, în scopul asigurării unei aprecieri cît mai obiective și pentru a mobiliza cadrele didactice și elevii la o muncă susținută, corespunzătoare cerințelor.

Prof. NICOLAE C. CITU
Ciuperceni-Gorj

MUNCA CU PĂRINȚII

— aportul lectoratelor —

Practica școlii noastre aduce mereu noi contribuții la constituirea frontului comun al cadrelor didactice și părinților. Cunoaștem numeroase colective pedagogice ale căror rezultate bune în munca educativă își au izvorul în colaborarea cu familiile elevilor. Cunoaștem însă și nereușite în acest domeniu. Ceea ce se consideră îndeobște, pe drept cuvînt, a fi cauze ale nereușitei — acolo unde ele există — se poate exprima sintetic astfel : teme neinteresante pentru auditori, mod de prezentare neantrenant.

Soluțiile decurg logic din lipsurile manifestate. Organizarea lectoratelor pe grupe de clase ori, în școli mari, pe clase paralele, cu tematică adecvată particularităților de vîrstă ale copiilor ; abordarea celor mai actuale probleme izvorînd din viața colectivului de elevi, din condițiile specifice ale școlii, ale etapei muncii școlare anuale ; constituirea unor grupe de lectori din școală, care să elaboreze și să expună liber conținutul referatelor ; antrenarea părinților în analiza și prezentarea propriei experiențe educative — iată principalele modalități prin care multe colective didactice au înțeles să lupte cu formalismul ce se cuibărise în activitatea lectoratului.

Considerăm însă că ar putea fi luate în discuție și alte aspecte.

Specificul lectoratelor organizate în școală

Părinții — dacă nu toți, măcar o parte din ei — sînt solicitați pe linia propagandei pedagogice nu numai de către școală, ci și de întreprinderea unde lucrează, de organizațiile de femei, de universitățile populare, fără a mai aminti de emisiunile radiofonice, de articole de presă ori lucrările pe teme privind educația în familie sau de unele manifestări izolate, ocazionale (conferințe, simpozioane).

Specificul lectoratului din școală — și totodată avantajul lui, ce trebuie valorificat — este faptul că aici se lucrează cu un grup relativ constant de părinți, care pot fi mai ușor constituiți ca un colectiv de educatori, date fiind comunitatea intereselor și legătura lor îndelungată cu colectivul cadrelor didactice. Școala are și alte modalități de contact cu fiecare părinte în afara ședințelor lectoratului și ajunge să cunoască în bună măsură condițiile educative din fiecare familie. La rîndul lor, aici părinții nu sînt simpli auditori ai unor conferințe, așa cum se întîmplă, de regulă, în celelalte forme folosite în propaganda pedagogică. Se poate face deci mai ușor „racordarea" conținutului expunerilor la interesele imediate ale părinților, după cum se poate realiza continuitatea și gradarea, de la un an la altul, în munca lectoratului — dacă există efectiv preocupare în această direcție.

Despre ce vorbim la lectorat și, mai ales, cum?

Nu putem fi în totul de acord cu cerința de a se recomanda tematici valabile pentru orice lectorat. Chiar dacă ținem seama de faptul că particularitățile de vîrstă ale elevilor impun cu precădere abordarea unor subiecte specifice fiecărei perioade, numărul acestora este mic. În fond, ele pot fi limitate la prezentarea tabloului trăsăturilor psiho-fizice ale copilului în etapa respectivă și a consecințelor de ordin educativ ce decurg din aceste trăsături. Sînt însă mai multe temele care interesează deopotrivă pe părinți, indiferent de vîrsta copiilor — dar, desigur, nu tratate „în general", ci cu exemplificări adaptate fiecărei perioade din dezvoltarea copilului. Fără pretenția unei enumerări complete, am putea încadra aici teme mari ca : raportul dintre ereditate și educație, probleme igienice și educative ale regimului de activitate și odihnă, metode ale educației în familie, condițiile dobîndirii și menținerii autorității părintești, sistemul activității comune a școlii cu familia — importanța cerințelor unice în educație.

Ce temă sau aspect să se aleagă la fiecare lectorat ? Răspunsul trebuie dat în funcție de două coordonate. Prima este cea a momentului ce este atunci deosebit de actual, ce răspunde unor nevoi mai puternic resimțite în procesul educativ ? Cealaltă decurge din preocupările anterioare ale lectoratului, așa încît noile idei prezentate părinților să se fundamenteze pe un bun cîștigat, creîndu-le în decursul anilor un sistem de idei și convingeri în spiritul pedagogiei științifice.

Procesul înnoitor își croiește drum în toate domeniile muncii din școală. Educația adulților — deși ramură științifică relativ nouă — nu s-a orientat totuși cu precădere spre mijloacele ce tind să revoluționeze modul tradițional de transmitere a cunoștințelor. De ce să nu organizăm cu curaj dezbateri („mese rotunde", „procese" educative, seri de întrebări și răspunsuri, întîlniri cu scriitori pentru copii sau cu autori ai lucrărilor de popularizare a cunoștințelor pedagogice) ? De ce să ne mărginim la o simplă expunere, de pildă la tema „Cum să discutăm cu copiii" și să nu dăm părinților ocazia de a urmări, înregistrate pe bandă de magnetofon, cîteva convorbiri — reușite ori conduse fără tact ?

Să nu uităm că trebuie combătută prin toate acțiunile noastre — deci și în cadrul lectoratului — concepția că pedagogia este o știință aridă, uscată. După cum nu trebuie uitat că avem în fața noastră, la lectorat, oameni formați, cu experiență de viață, cu concepții și practici educative oarecum constituite.

În această ordine de idei, nu sîntem de părere că lectoratul *lunar* ar însemna un efort mare pentru părinți dacă ne gîndim, de pildă, că unii dintre ei vin *săptămînal* la un curs al universității populare — cu condiția bine-înțeles să se mențină motivația superioară pentru frecventarea cursului respectiv.

Concluzia — mai multe căutări, inițiative, mai mult spirit creator în abordarea temelor la lectoratele pentru părinți !

Un element al sistemului muncii educative

Oricît de bine ar fi organizată și oricît de bine s-ar desfășura activitatea unui lectorat pentru părinți, el nu rezolvă — prin sine însuși — toate problemele muncii educative. Și, de fapt, lectoratul nu este bine organizat și nu se desfășoară bine decît dacă este integrat în sistemul celorlalte măsuri educative, privind elevii și părinții. Discutăm cu elevii, la una sau la mai multe ore de dirigenție, despre folosirea timpului liber — și reluăm tema, sub altă prismă, cu alte implicații, la lectorat. Sau — tratăm problema orientării școlare și profesionale la lectorat, dar o reluăm — pe întreaga perioadă de școlaritate — tot pentru părinți, la consultații, în corespondența cu cei din alte localități, le recomandăm bibliografie, le facilităm legături cu cadre didactice sau specialiști din afara școlii. Tema lectoratului este deci precedată, pregătită și apoi consolidată, completată prin alte acțiuni și măsuri — nu rămîne stingheră, fără ramificații în întreg ansamblul procesului educativ.

O condiție esențială pentru a-i avea alături pe părinți, pentru a ne putea bizui pe intervenția lor pozitivă, este a-i ridica la înțelegerea principiilor, conținutului și metodelor educației comuniste. Dragostea față de copii, bunele intenții și interesul față de educarea copiilor lor, tactul pedagogic sînt elemente de neînlocuit în activitatea unui părinte. Adevărate minuni se pot înfăptui prin intermediul lor. Cu condiția ca orice acțiune și atitudine a părinților să fie luminată de o concepție clară, corectă, științifică asupra procesului educativ. Este ceea ce pot realiza în mare măsură lectoratele pentru părinți.

LUMINIȚA GHIVIRIGA

Sportul de iarnă

În majoritatea școlilor iarna a fost întîmpinată cu numeroase preparative legate de organizarea primelor acțiuni sportive, cu repetiții în vederea concursurilor de săniuțe, cu pregătirea întrecerilor de schi și patinaj. Profesorii de educație fizică, colaborînd îndeaproape cu organizațiile U.T.C., au antrenat în această acțiune numeroși elevi. Au fost fixate locurile viitoarelor patinoare (de regulă acolo unde au ființat terenurile de baschet, handbal și volei), pîrtiile pentru schi și săniuș. Cele mai grăbite au fost, firește, școlile generale și liceele de pe valea Prahovei, valea Oltului, valea Mureșului. Dar nu sînt singurele. Inițiative asemănătoare vizînd pregătiri cît mai complexe în vederea activității sportive de iarnă sînt de semnalat și la Piatra Neamț și Vatra Dornei, Sighet și Reșița, Gheorghieni și Dej.

Pentru organizarea unei bogate activități sportive în lunile de iarnă se pot crea condiții în fiecare școală de la oraș sau sat. De la bun început trebuie luate însă, în acest scop, o serie de măsuri. În primul rînd, trecerea în revistă a materialelor existente în magazia sportivă a școlii (schiuri, săniuțe, patine), a echipamentului corespunzător (pantaloni, hanorace, ghete, pulovere, mănuși ș. a.). Cele în bună stare să fie sortate separat, celor care necesită reparații să li se facă reparațiile necesare.

O dată cunoscute posibilitățile de lucru, se poate trece la întocmirea planului competițional, luînd ca punct de reper experiența a numeroși profesori de educație fizică, socotim că este bine ca atît concursurile pregătitoare cît și cele din cadrul competițiilor propriu-zise să fie organizate pe categorii de vîrstă, aceasta fiind o condiție principală în stabilirea justă a ierarhiei valorilor și, totodată, o măsură eficientă și stimulatorie. Foarte bine procedează acele asociații sportive școlare care folosesc drept „oficiali" la aceste concursuri instructori sportivi din rîndul elevilor, pregătiți fie direct de către profesorii de educație fizică, fie de către organele sportive U.C.F.S. În orice caz, stabilirea de către organizatori a oficialilor, mai ales la întrecerile de schi (slalom și fond) este bine să se realizeze din timp, o dată cu întocmirea listelor de participanți. Acolo unde sînt posibilități se recomandă folosirea cronometrelor, care vor oferi o imagine și mai reală a valorii participanților. Este, de asemenea, bine ca fruntașii întrecerilor să fie răsplătiți fie prin atribuirea de diplome, fie prin cărți, material și echipament sportiv.

TIBERIU STAMA

ANALIZA TRIMESTRIALĂ

(Urmare din pag. 1)

În fine, mai există adeseori pericolul de a se desprinde analiza situației la învățătură, adică aspectul instructiv, de cel educativ. În aceste cazuri nu se merge mai adînc, pentru a se descifra ceea ce a stat în spatele notelor, adică intensitatea eforturilor depuse de elevi, ansamblul de motive, convingeri și sentimente, calitățile de voință și caracter etc. — cu un cuvînt, condițiile subiective care au determinat rezultatele obiective. Analiza se oprește în cel mai bun caz doar asupra stării generale a disciplinei elevilor și asupra unor manifestări care s-au abătut de la normele și cerințele regulamentului școlar.

Dată fiind însemnătatea pedagogică a analizei trimestriale, ea îndreptățește o mai mare grijă din partea conducerii școlii față de conținutul și metodica ei de desfășurare. Este necesar ca această analiză să capete caracterul unui studiu serios, pregătit cu toată rigurozitatea și simțul de răspundere, să constituie un instrument de investigație științifică pentru descoperirea și explicarea cauzelor generale și parțiale, obiective și subiective, care au dus la rezultatele obținute; pentru stabilirea căilor menite să ridice nivelul de organizare și desfășurare a procesului de învățămînt în perioada următoare. Numai în asemenea condiții ea își justifică utilitatea practică.

Desigur, o rețetă în legătură cu modul în care trebuie să decurgă o asemenea activitate nu se poate impune. Experiența pozitivă a unor directori de școli a reliefat însă cîteva elemente importante privind felul cum ar trebui să se procedeze în asemenea împrejurări.

Astfel, aceștia cercetează, la început, cum au fost îndeplinite sarcinile de școlarizare ce au revenit școlii respective în perioada dată. În continuare, atenția lor se concentrează asupra rezultatelor la care s-a ajuns în instruirea și educarea multilaterală a elevilor, concretizate în primul rînd în notele lor trimestriale. Aceste rezultate obiective sînt interpretate sub toate aspectele, folosindu-se într-o oarecare măsură și de prelucrarea lor statistică, pentru a se putea stabili cu mai multă siguranță frecvența unor fenomene, conexiunea factorilor care au concurat la obținerea unor rezultate, unele concluzii cu semnificație pedagogică mai adîncă în legătură cu calitatea lecțiilor, a activităților instructiv-educative etc. precum și unele tendințe în raport cu care urmează să se mobilizeze din vreme eforturile colective în etapa viitoare. Pe măsura înaintării în interpretarea rezultatelor sînt sugerate și anumite sarcini și măsuri ce se vor lua în viitor, deși acestea sînt, de obicei, sintetizate în încheierea materialului și apoi precizate și definitivate pe baza discuțiilor colective. De asemenea, pe parcursul dării de seamă se generalizează elementele pozitive din experiența cadrelor didactice, se subliniază noul în activitatea acestora și ceea ce trebuie să fie perfecționat pe viitor.

Analiza privește în prealabil situația globală, pe întregul ansamblu al școlii și pe grupe de clase, în comparație cu rezultatele obținute în perioada precedentă sau în perioada corespunzătoare a anului școlar trecut, ceea ce permite să se constate dacă situația se menține neschimbată, dacă există tendințe spre un progres evident sau se înregistrează semne de regres. Se cercetează apoi cota de promovare cu care contribuie anumite clase (I—IV, V—VIII sau IX—XI) la situația generală de promovabilitate pe școală, luată, de asemenea, comparativ. Și mai important este să se dea atenție calității notelor de promovare obținute. Ce predomină? Calificativele de 10 și 9, de 8 și 7 sau de 6 și 5? Pentru justificarea progreselor sau regreselor înregistrate nu se invocă numai anumiți factori sau numai anumite cauze luate cu totul izolat, așa cum se procedează uneori, în tendința de a atribui rezultatele mai puțin bune doar creșterii exigenței cadrelor didactice. Adeseori asemenea afirmații ascund de fapt foarte multe deficiențe din munca profesorilor și a elevilor.

Cu multă temeinicie se cere a fi analizată situația celor nepromovați: ce procent ocupă aceștia pe școală, pe grupe de clase și pe clase și mai ales pe categorii: căzuți la un singur obiect, la două sau mai multe etc. Din cercetarea acestor cazuri se desprind, de obicei multe deficiențe, dar și foarte multe învățăminte. În funcție de media generală a procentului de promovare pe școală și pe grupe de clase se lărgesc în continuare investigațiile asupra claselor aflate sub această medie, căutîndu-se explicațiile cuvenite.

Adîncirea analizei pe obiecte și pe grupe de obiecte de studiu permite să fie surprinse și alte aspecte ale interdependenței dintre activitatea didactică și eforturile personale depuse de elevi, adevărata provenienţă a unor rezultate pozitive sau negative. Dacă directorul școlii a urmărit sistematic și cu atenție desfășurarea procesului de învățămînt, el va putea să stabilească cu obiectivitate lipsurile existente în munca unor profesori, punîndu-le în contrast cu mijloacele bune folosite de alți profesori. Mai departe se poate urmări dacă nu cumva notele slabe obținute de unii elevi la anumite obiecte contrastează izbitor cu situația lor generală la celelalte discipline. Rezultatele la învățătură pot fi influențate negativ și de anumite deficiențe ce provin din aplicarea defectuoasă a sistemului de notare. Abundența notelor de 3 și 4, acordarea cu prea mare ușurință a notelor de 1 și 2 (lucru care, din păcate, se mai întîlnește în activitatea unor cadre didactice) trebuie și ele luate în seamă, fiind criticați serios acei profesori care mai consideră că folosirea abuzivă a notelor mici îi stimulează pe elevi la învățătură.

În fine, în mod deosebit se ia în discuție situația specială a pregătirii unor elevi, a atitudinii lor generale față de învățătură, conduita lor morală în școală și în afară de școală, pe baza cunoașterii amănunțite a evoluției acestora și a întregului ansamblu de împrejurări în care își desfășoară activitatea în școală, în familie, în mediul social etc. De altfel, directorii cei mai buni raportează în permanență analiza rezultatelor la învățătură la dezvoltarea sub toate aspectele a personalității elevilor, la atitudinea lor față de muncă și îndatoririle școlare, la disciplina și conduita lor morală, la însușirile morale care sînt solicitate și care se formează totodată, în procesul instructiv-educativ. Ei se referă de asemenea la realizarea sarcinilor educației estetice și fizice, întregind cunoașterea reală și multilaterală a eficacității muncii școlare.

Desigur, o asemenea analiză de ansamblu se realizează pe baza cunoașterii multilaterale a complexității procesului instructiv-educativ din școală, cu sprijinul competent al profesorilor diriginți și al altor cadre care au urmărit nemijlocit evoluția unor clase sau a unor elevi. Pregătirea unei asemenea analize va prilejui o dezbatere vie și constructivă în consiliul pedagogic, iar confruntarea părerilor va ajuta conducerea școlii să se edifice pe deplin asupra realizărilor și neajunsurilor existente în activitatea colectivului școlar, și să stabilească cele mai corespunzătoare măsuri pentru ridicarea la un nivel superior a întregii activități de organizare și desfășurare a procesului de învățămînt din etapa următoare.

A apărut

„REVISTA DE PEDAGOGIE"

nr. 11, Noiembrie, 1965

În sumar

STUDII ȘI CERCETĂRI

P. Bărbulescu, A. Cazacu, A. Vasilescu: Educația adolescenților și geneza personalității.
George Văideanu și Dumitru Grigoriu: Lecția ca obiect al procesului de control și îndrumare.
Pantelimon Golu: Probleme psihologice ale programării învățării.
Ileana Laszloffy, Emilia Peterfy: Familiarizarea elevilor din clasa I cu unele elemente de limbă în perioada preabecedară.
Emil Domocoș: Ideile pedagogice ale lui I. Piuariu-Molnar.
Dimitrie Roman: I. Piuariu-Molnar, pedagog și om de cultură.

CONSULTAȚII-DISCUȚII

Victor Grigorescu: Aprecierea calității rezultatelor obținute în procesul de învățămînt cu ajutorul indicatorilor statistici.

DE PESTE HOTARE

Ecaterina Csengeri: Pedagogi sovietici despre metodica experimentării instruirii programate.
Valentin Filipescu: Probleme actuale ale învățămîntului de cultură generală din țările nordice.

CRITICĂ ȘI BIBLIOGRAFIE

Veronica Ferarini: „Probleme actuale de chimie".
Eugen Novicicov: L. B. Itelson — „Metode matematice și cibernetice în pedagogie".
N. E.: „La pedagogie cybernetique".
Recomandări de teme pentru „Lecturile pedagogice".

ÎNVĂȚATORI, PROFESORI, EDUCATOARE!

Abonați-vă la „Revista de pedagogie", în care veți găsi studii și articole tratînd probleme teoretice ale pedagogiei, ale formării multilaterale a tineretului școlar, ale modernizării învățămîntului. De asemenea, veți găsi în revistă o bogată informare pedagogică din țară și de peste hotare.

Pentru a vă asigura colecția completă a revistei, abonați-vă pe întreg anul 1966. Abonamentele se fac prin oficiile poștale și prin factorii poștali. a

Amintim cititorilor noștri că în aceste zile oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt și din instituții reînnoiesc abonamentele la „Gazeta învățămîntului" pe anul 1966.

CORESPONDENȚA

TURNU MĂGURELE

Pentru a dezvolta interesul elevilor pentru tehnica radioului și televiziunii, ne comunică prof. **Anastasie Bogdan**, la Liceul „Unirea" din Turnu-Măgurele s-a organizat, sub conducerea profesorului de fizică, un cerc de radio.

Cercul este frecventat de un număr mare de elevi. În cadrul lui, după cîteva ședințe în care s-au familiarizat cu piesele componente ale radioului și televiziunii, elevii au trecut la execuția practică a acestor piese.

LISA — ZIMNICEA

Una din principalele probleme care stau în centrul atenției colectivului de cadre didactice de la Școala generală din comuna Lisa, raionul Zimnicea, este aceea a pregătirii elevilor din clasa a VIII-a pentru examenul de absolvire. După cum ne scrie prof. **Georgeta Cristea**, încă de pe acum s-au organizat ore de consultații la obiectele de examen. În aceste ore se recapitulează îndeosebi materia anilor trecuți.

Profesorii școlii din Lisa se preocupă de asemenea stăruitor de îndrumarea profesională a viitorilor absolvenți. În orele de dirigenție se discută despre frumusețea unor profesiuni ca cele de strungar, lucrător în construcții, mecanizator agricol, învățător, laborant-chimist etc.

De curînd, elevii clasei a VIII-a „B" au participat la o întîlnire cu un muncitor care lucrează la Combinatul chimic de la Turnu-Măgurele, cu o învățătoare, cu inginerul agronom de la C.A.P. din comună, cu o asistentă medicală de la dispensar. Oaspeții le-au vorbit viitorilor absolvenți despre frumusețea meseriilor lor și despre importanța acestora.

Tot în vederea orientării profesionale, elevii claselor a VIII-a vor face în vacanța de iarnă, sub conducerea diriginților lor, o excursie la Combinatul chimic de la Turnu-Măgurele.

PIATRA NEAMȚ

Colectivul cadrelor didactice de la Școala generală nr. 10 din Piatra Neamț, ne scrie prof. **Ionel Apetroaiei**, manifestă o grijă permanentă pentru îndrumarea pedagogică a familiei. Nu de mult în școală s-a organizat o consfătuire cu părinții în cadrul căreia s-a vorbit despre contribuția familiei la rezolvarea problemelor de educație intelectuală și morală a elevilor. Expunerea cu această temă, care a cuprins numeroase date concrete, a stîrnit un interes larg în rîndurile părinților.

Cu același prilej s-a subliniat necesitatea ca părinții să supravegheze îndeaproape activitatea copiilor în timpul liber și să se adreseze școlii ori de cîte ori întîmpină în această direcție probleme pe care nu le pot rezolva singuri.

PLOPU — FĂUREI

De curînd, ne scrie prof. **Maria C. Gheorghe**, la Școala generală din comuna Plopu, raionul Făurei, a fost organizat un interesant schimb de experiență la care au participat 23 de directori de la școlile din raionul Făurei, precum și inspectori de la secția de învățămînt raională. În cadrul acestui schimb de experiență au fost discutate îndeosebi metodele care se impun a fi folosite în școală pentru dezvoltarea vorbirii elevilor, pentru exprimarea corectă a acestora, pentru însușirea limbii literare, subliniindu-se sarcinile directorului în această privință.

Participanții la schimbul de experiență au asistat la lecții, au ascultat expuneri privind activitatea comisiilor metodice și a consiliului pedagogic. De asemenea, ei au relatat experiența proprie în domeniul asigurării unei exprimări corecte, orale și în scris, a elevilor.

BÎRLAD

Prof. **Constantin Clisu** ne relatează că, recent, cadrele didactice de la Liceul nr. 2 din orașul Bîrlad au discutat în mod aprofundat problemele modernizării procesului de învățămînt. Cu prilejul acestei discuții s-a subliniat că sfera noțiunii de modernizare a învățămîntului nu se limitează doar la folosirea mijloacelor tehnice moderne în procesul de predare, ci include un ansamblu de măsuri didactice, metodice, psihopedagogice etc. cerute imperios de dezvoltarea socială contemporană. S-a stăruit de asemenea asupra faptului că fiecare învățător și profesor este chemat să dovedească spirit creator, să înlăture rutina.

Cu acest prilej au fost luate o serie de măsuri pentru folosirea cît mai eficientă a mijloacelor tehnice moderne de care dispune școala (magnetofon, pikup, discuri etc.) și s-a arătat necesitatea consultării unei bibliografii largi de specialitate pentru îmbunătățirea conținutului și formei de predare a lecțiilor.

PITEȘTI

Învățătorii și profesorii de la Liceul nr. 2 din Pitești au discutat de curînd, în cadrul consiliului pedagogic, despre însemnătatea exemplului personal al pedagogului în munca instructiv-educativă. Referatul și discuțiile purtate cu acest prilej, ne scrie prof. **Gheorghe Dinu**, au avut o deosebită eficiență datorită faptului că s-au bazat pe fapte concrete din munca școlii.

Discuția pe această temă — ca și o discuție anterioară, cu tema „Formarea profilului moral al elevului" — a dat cadrelor didactice o bună orientare în muncă și le-a mobilizat la intensificarea eforturilor pentru îmbunătățirea continuă a activității lor.

DECLARAȚIA ÎN PROBLEMA TINERETULUI

INIȚIATĂ DE ROMÂNIA

ADOPTATĂ ÎN UNANIMITATE LA O. N. U.

Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite a adoptat marți seara, prin aclamații, **„Declarația cu privire la promovarea în rîndurile tineretului a idealurilor de pace, respect reciproc și înțelegere între popoare“.**

Textul documentului — inițiat de delegația română — cuprinde următoarele 6 principii :

PRINCIPIUL I

Tineretul trebuie să fie educat în spiritul păcii, dreptății, libertății, respectului reciproc și al înțelegerii, pentru a promova drepturi egale pentru toți oamenii și toate națiunile, precum și progresul economic, social, dezarmarea și menținerea păcii și securității internaționale.

PRINCIPIUL II

Toate mijloacele de educație, inclusiv, ca factor de mare importanță, îndrumările date de părinți și familie, învățămîntul și mijloacele de informare destinate tineretului trebuie să încurajeze în rîndurile sale idealurile de pace, umanitate, libertate și solidaritate internațională, precum și toate celelalte idealuri care contribuie la apropierea între popoare și le face cunoscut rolul încredințat Organizației Națiunilor Unite ca mijloc de mentinere și apărare a păcii, de promovare a înțelegerii și colaborării internaționale.

PRINCIPIUL III

Tinerii trebuie să fie educați în spiritul demnității și egalității tuturor oamenilor fără deosebire de rasă, culoare, origine etnică sau credință și în spiritul respectului drepturilor fundamentale ale omului și al dreptului popoarelor la autodeterminare.

PRINCIPIUL IV

Schimburile, vizitele, turismul, întîlnirile, studiul limbilor străine, înfrățirea de orașe și universități, fără discriminare, precum și alte activități similare trebuie să fie încurajate și facilitate în rîndurile tinerilor pentru a-i apropia în activități educative, culturale și sportive, în spiritul acestei Declarații.

PRINCIPIUL V

Asociațiile naționale și internaționale de tineret trebuie să fie încurajate să promoveze țelurile Organizației Natiunilor Unite, inclusiv pacea și securitatea internațională, relațiile de prietenie între națiuni, întemeiate pe respectul suveranității egale a statelor, lichidarea completă a colonialismului, a discriminărilor rasiale și a altor violări ale drepturilor omului.

Organizațiile de tineret, în conformitate cu această Declarație, trebuie să ia toate măsurile potrivite, în domeniile respective de activitate, pentru a-și aduce contribuția fără nici o discriminare la opera de educare a tinerei generații în spiritul acestor idealuri.

Aceste organizații trebuie să fie alese în conformitate cu principiul libertății de asociere și să promoveze schimbul liber de idei în spiritul principiilor acestei Declarații și al țelurilor Organizației Națiunilor Unite, asa cum sînt enunțate în Cartă.

Toate organizațiile de tineret trebuie să se conformeze principiilor enunțate în această Declarație.

PRINCIPIUL VI

Un scop major în educarea tineretului trebuie să-l constituie dezvoltarea tuturor capacităților, precum și pregătirea acestuia în scopul de a dobîndi calități morale superioare, pentru a fi profund atașat idealurilor nobile de pace, libertate, demnitate, egalitate a tuturor oamenilor și pătruns de respect și dragoste pentru umanitate și realizările ei creatoare. Familia are un rol important în urmărirea acestui scop. Tinerii trebuie să devină conștienți de răspunderile lor în lumea pe care vor fi chemați să o conducă și trebuie să fie însuflețiți de încrederea în viitorul fericit al omenirii.

*

Textul documentului a fost prezentat Adunării de către raportorul Comitetului nr. 3, delegatul canadian John MacDonald. Făcînd istoricul discutării acestei probleme în O.N.U., el a subliniat însemnătatea inițiativei României pentru promovarea idealului de cooperare și înțelegere internațională. **Luînd cuvîntul, în numele delegației Republicii Socialiste România MIA GROZA** a spus :

„Prin adoptarea acestei Declarații, Organizația Natiunilor Unite se adresează pentru prima oară în mod solemn și direct tinerei generații cu apelul ca aceasta să-și călăuzească energia spre țelurile înalte ale asigurării păcii și securității internaționale, pe baza principiilor indestructibile ale respectului reciproc și înțelegerii între popoare.

Delegația română acordă o mare importanță principiilor înscrise în declarație și care fac apel la umanism, demnitate și egalitate, progres economic și social, asigurarea relațiilor prietenești între națiuni, bazate pe respectul față de egalitatea suverană a statelor.

Felul în care s-au desfășurat lucrările pe care le încheiem în mod fructuos astăzi — a declarat Mia Groza — precum și rezultatul la care am ajuns pot fi considerate, după părerea noastră, un frumos omagiu adus O.N.U. cu prilejul celor 20 de ani de existență a sa“.

Luînd cuvîntul, **reprezentantul Marii Britanii, J. Taylor,** a exprimat satisfacția delegației sale în legătură cu principiile cuprinse în declarație. **Reprezentantul Italiei, F. Capotorti,** a subliniat, la rîndul său, că modul în care a fost adoptată declarația demonstrează că există premisele pentru punerea în practică a principiilor ei. Apreciind importanța deosebită a acestui document și subliniind că el corespunde năzuințelor tuturor popoarelor lumii, **reprezentanta Greciei, A. Mantzoulinos,** a adresat felicitări delegației României pentru inițiativa de a propune adoptarea unei asemenea declarații, precum și celorlalte delegații coautoare ale acestui document.

Carta speranței noastre

Intr-o declarație specială, directorul general al UNESCO, RENE MAHEU, a arătat: „Cu profundă satisfacție și cu mare bucurie salut adoptarea de către Adunarea Generală a O.N.U., la cea de-a 20-a sesiune, a Declarației privind promovarea în rîndul tineretului a idealurilor de pace, respect reciproc și înțelegere între popoare. UNESCO, care a participat la pregătirea acestui text, nu poate decît să se bucure de un eveniment de o atît de mare importanță“. În continuare, directorul general al UNESCO a subliniat că „a urmărit cu interes elaborarea textului acestei Declarații, datorat unei inițiative generoase a României și colaborării active și lucide a membrilor Comitetului III. Fără îndoială că acordul complet la care a ajuns Adunarea Generală corespunde așteptărilor tineretului lumii care, în marea sa majoritate, situează pe primul plan preocupările sale de înțelegere internațională și construire a păcii“.

În încheiere, René Maheu a declarat : „Revine tuturor acelora care, pe plan național și internațional, acționează pentru tineret și cu tineretul, să facă în așa fel ca toți tinerii lumii să-și însușească această Declarație de altruism și de pace care nu reprezintă mai puțin decît Carta speranței noastre“.

U Thant salută adoptarea Declarației

După adoptarea Declarației cu privire la promovarea în rîndurile tineretului a idealurilor de pace, respect reciproc și înțelegere între popoare — inițiată de Republica Socialistă România — purtătorul de cuvînt al secretarului general al O.N.U. a dat publicității textul declarației făcute de U Thant.

„Apropiindu-ne de sfîrșitul anului de cooperare internațională — arată secretarul general al O.N.U., U Thant — ne putem bucura de adoptarea prin aclamații, de către Adunarea Generală, a Declarației cu privire la promovarea în rîndurile tineretului a idealurilor de pace, respect reciproc și înțelegere între popoare, ne putem bucura de speranțele pe care ea le oferă pentru viitor.

Guvernul României a prezentat această problemă Adunării Generale în 1960, iar de atunci ideea unei Declarații a fost sprijinită de Conferința internațională a UNESCO în problemele tineretului de la Grenoble din august 1964, de Conferința generală a UNESCO din octombrie 1964 și de un mare număr de țări, care au luat inițiativa prezentării unui text ce a obținut o adeziune generală.

Mă alătur din toată inima directorului general al UNESCO, salutînd adoptarea Declarației și sper că principiile și obiectivele pe care le conține vor călăuzi și stimula eforturile tuturor, ale guvernelor și persoanelor individuale, de a insufla în rîndurile tineretului spiritul păcii, dreptății, libertății, respectului și înțelegerii reciproce, făcîndu-l conștient de răspunderile sale în această privință“.

Meridiane

CUBA

Lupta impotriva analfabetismului desfășurată cu succes în Cuba a fost recunoscută ca o necesitate imperioasă a dezvoltării economice și sociale a țării. Această luptă se desfășoară pe patru fronturi. În primul rînd, pe linia asigurării bazei materiale a învățămîntului, în care scop au fost construite în ultimii ani 20.000 de noi săli de clasă, în special în mediul rural. În al doilea rînd, prin organizarea unei vaste campanii de alfabetizare în cadrul căreia au fost școlarizați 707.000 de adulți. În al treilea rînd, prin organizarea unor cursuri de ridicare a nivelului cultural, la care participă 1.000.000 de muncitori și țărani. În sfîrșit, au fost elaborate programe de răspîndire a culturii în masele populare, care se referă la cunoștințe în domeniul științei, tehnicii, literaturii, muzicii, teatrului etc., și care stimulează permanent interesul pentru știință și cultură al maselor de oameni ai muncii.

ETIOPIA

Începînd cu anul școlar 1965—1966, în toate școlile din Etiopia disciplinele de învățămînt se predau în limba amharică, limbă vorbită de majoritatea populației. Introducerea predării disciplinelor în limba amharică a fost precedată de o vastă muncă de pregătire, în special pentru alcătuirea unor noi manuale școlare în această limbă. Datorită eforturilor depuse de organele de învățămînt, ca și de colective formate din cele mai bune cadre didactice de la diferite discipline, s-a reușit ca toate manualele școlare pentru acest an să fie redactate în limba națională.

ITALIA

Ca și în multe alte țări, în Italia problema suprasolicitării copiilor de vîrstă școlară preocupă sfere largi de specialiști. Se analizează situații, căutîndu-se să se determine cauze și să se găsească soluții corespunzătoare pentru remedierea actualei stări de lucruri, respectiv pentru reducerea procentului îngrijorător de cazuri de surmenaj nervos înregistrate în rîndurile elevilor. Intr-un interviu acordat recent unui ziar din Roma, Luigi Mariotti, ministrul sănătății în guvernul italian, a opinat pentru desființarea, în interesul sănătății copiilor, a tuturor temelor ce se dau elevilor pe timpul vacanțelor și al sărbătorilor.

U. R. S. S.

Guvernul R.S.F.S.R. a adoptat recent o hotărîre privind crearea consiliului de coordonare a cercetărilor în domeniul științelor pedagogice. Acest consiliu are menirea de a coordona activitatea de cercetare întreprinsă de Academia de științe pedagogice a R.S.F.S.R. și de catedrele de specialitate din universități și institutele pedagogice, pentru a se evita paralelismul în acest domeniu. Consiliul este condus de un prezidiu format din cei mai reputați oameni de știință din domeniul pedagogiei. Munca de coordonare propriu-zisă este efectuată prin secții specializate și prin 9 comisii teritoriale, care studiază problemele dezvoltării învățămîntului în raport cu anumite trăsături economice, sociale, geografice ș.a. cu caracter regional.

TUNISIA

În Tunisia, numărul elevilor din învățămîntul primar se ridică la 715.051 — cu 56 285 mai mulți decît în 1964, iar în învățămîntul secundar la 79.151 — cu 25.000 mai mulți decît în 1964. Statul tunisian consacră acțiunilor privind educația națională 24,8 la sută din bugetul său. Datorită bazei materiale astfel asigurate au fost construite, în ultimul timp, 1500 de clase noi pentru școlile primare și 13 noi colegii de învățămînt secundar. O problemă care creează Tunisiei serioase dificultăți în momentul de față o constituie asigurarea cadrelor didactice la nivelul cerințelor formulate de ritmul rapid al dezvoltării învățămîntului. Deși statul tunisian a luat măsuri pentru stimularea formării unui număr mai mare de învățători și profesori, solicitînd totodată altor țări profesori și învățători, mii de posturi în învățămîntul primar și mai ales în învățămîntul secundar sînt în momentul de față neocupate.

ELVEȚIA

Un colectiv de pedagogi și cineaști din Lausanne a realizat un film didactic cu ajutorul căruia se urmărește să se faciliteze școlarilor în vîrstă de 12 ani însușirea funcțiilor logice ale elementelor frazei. Filmul este realizat pe baza unor decupaje în culori, care plasticizează funcțiile logice. Astfel verbul nu mai este simbolul abstract al unei acțiuni, ci este prezentat printr-o suită de imagini care redau plastic chiar acțiunea respectivă. Prin aceasta explicația gramaticală capătă o evidență imediată.

În cadrul primelor cercetări întreprinse pentru a se verifica eficiența instructivă a filmului s-a dovedit că, în afara atracției pe care o exercită asupra elevilor prin forma inedită de prezentare, filmul a permis o reducere simțitoare a timpului mediu necesar pentru asimilarea cunoștințelor respective. De asemenea, în cadrul primelor verificări s-a dovedit că filmul poate fi folosit de elevi și ca un mijloc de control al cunoștințelor însușite anterior.

JAMAICA

Asociația profesorilor din Jamaica și-a consacrat partea cea mai însemnată a activității sale luptei împotriva analfabetismului, pentru propășirea culturală a țării. O comisie de planificare desemnată de Asociație a elaborat un plan de 10 ani pentru dezvoltarea învățămîntului. Planul prevede înființarea unui consiliu național al educației care să pună bazele învățămîntului gratuit și obligatoriu pentru toți copiii de la 5—15 ani. Comisia a mai elaborat o serie de planuri orientative pentru învățămîntul general, a recomandat măsuri pentru elaborarea și tipărirea manualelor școlare etc.

REDACȚIA SI ADMINISTRAȚIA : București. Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. Piața Scînteii București.

40132